

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 176 (XX) — Nr. 646

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 10 septembrie 2008

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
860. — Hotărâre privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008—2013 și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008—2013	2—40
1.014. — Hotărâre pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2008 privind gestionarea fondurilor nerambursabile alocate de la Comunitatea Europeană din Fondul European pentru Pescuit și a fondurilor de cofinanțare și prefinanțare alocate de la bugetul de stat	41—47
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
547. — Ordin al ministrului muncii, familiei și egalității de șanse pentru modificarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 340/2001	48

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008—2013 și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008—2013

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008—2013, prevăzută în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se aprobă Planul operațional pentru implementarea Strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008—2013, prevăzut în anexa nr. 2.

Art. 3. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 4. — Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 1.058/2005 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru implementarea legislației în domeniul protecției drepturilor copilului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 856 din 22 septembrie 2005.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

Ministrul muncii, familiei și egalității de șanse,

Paul Păcuraru

p. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului,

Gabriela Tonk

Ministrul culturii și cultelor,

Adrian Iorgulescu

Ministrul sănătății publice,

Gheorghe Eugen Nicolăescu

Ministrul educației, cercetării și tineretului,

Cristian Mihai Adomniței

Ministrul internelor și reformei administrative,

Cristian David

Ministrul afacerilor externe,

Lazăr Comănescu

Ministrul economiei și finanțelor,

Varujan Vosganian

București, 13 august 2008.

Nr. 860.

ANEXA Nr. 1

STRATEGIA NAȚIONALĂ

în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008—2013

Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, denumită în continuare *strategie*, se desfășoară pe perioada 2008—2013, datorită necesității cuprinderii întregii problematice a drepturilor copilului în toate sectoarele care vizează copilul în societatea românească, fapt care nu s-a mai realizat până în prezent la o asemenea dimensiune. Pentru implementarea prezentei strategii s-au avut în vedere 3 etape, care se vor concretiza în tot atâtea planuri operaționale pentru următoarele perioade de timp: 2008—2009, 2010—2011 și 2012—2013. Planurile operaționale 2009—2011 și 2012—2013 vor fi elaborate după evaluarea celui precedent și vor fi aprobate prin hotărâre de guvern.

Prin derularea sa în perioada 2008—2013, se realizează armonizarea acțiunilor prevăzute în prezenta strategie și în planurile operaționale aferente cu Planul național de dezvoltare, care reprezintă un instrument de prioritizare a investițiilor publice pentru dezvoltare și prin care se realizează o programare a dezvoltării economice și sociale a statului român, similar statelor

membre ale Uniunii Europene pentru obiectivul 1 de intervenție a fondurilor structurale. Totodată, se asigură armonizarea cu alte strategii și planuri de acțiune care sunt prevăzute pentru aceeași perioadă, sunt complementare acestora și sunt prevăzute în cap. VIII „Domeniile principale de interes și direcțiile de acțiune”.

CAPITOLUL I

Obiectivul general al strategiei

Mobilizarea resurselor necesare, responsabilizarea factorilor relevanți și asigurarea unui parteneriat eficient în vederea protecției și respectării drepturilor copilului, precum și a îmbunătățirii condiției copilului și valorizării sale în societatea românească

Prezenta strategie are în vedere cei aproximativ 4,4 milioane de copii ai României și se referă la implementarea drepturilor acestora, așa cum sunt ele definite în Convenția ONU și în alte documente internaționale ratificate de România, în toate

domeniile de interes pentru copii: social, familial, educațional, de sănătate etc. Totodată sunt vizați și copiii cetățeni români aflați în străinătate, precum și copiii fără cetățenie aflați pe teritoriul României, copiii refugiați și copiii cetățeni străini aflați pe teritoriul României, în situații de urgență.

În definirea și implementarea prezentei strategii, Guvernul României reafirmă cu tărie interesul special și prioritatea acordată copiilor prin continuarea reformei pe un palier superior, trecând de la accentul pe protecția copilului aflat în dificultate la protecția drepturilor tuturor copiilor. În lumina acestei preocupări constante, Guvernul garantează dezvoltarea deplină și armonioasă a fiecărui copil în spiritul valorilor culturale și spirituale ale poporului român.

Prezenta strategie subliniază rolul primordial al părinților și al familiei în creșterea, îngrijirea și educarea copilului și faptul că eforturile societății trebuie îndreptate în direcția întăririi și susținerii familiei în asumarea responsabilităților față de copil. Totodată, se recunoaște faptul că responsabilizarea familiei în spiritul noului pachet legislativ în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului nu se poate realiza fără o abordare sistemică a problemelor cu care se confruntă copiii și familiile acestora. Astfel, resursele pentru depășirea unor situații dificile trebuie căutate pe rând în familia extinsă, rețeaua socială a familiei (de exemplu: prieteni, vecini, persoane apropiate), profesioniștii care intervin la un moment dat în viața copilului (de exemplu: medic de familie, educator, preot), comunitatea, prin intervenția structurilor consultative, autorităților locale și serviciilor sociale primare, de prevenire și, în ultimă instanță, în intervenția specializată.

Prin implementarea prezentei strategii se va asigura creșterea calității vieții copilului în România, urmărindu-se ca toate serviciile pentru copil, din oricare dintre domeniile de interes pentru acesta, să respecte standarde minime naționale prevăzute prin reglementări legale, care să fie verificate în mod periodic într-un sistem competent, coerent și unitar.

Prezenta strategie propune soluții concrete pentru problemele existente, pornind de la identificarea resurselor necesare — materiale, umane, financiare — și ajungând la monitorizarea utilizării acestora. Pe de altă parte, se subliniază importanța tuturor instituțiilor care, prin activitatea lor, au legătură cu copiii și care trebuie să conștientizeze faptul că sunt deopotrivă responsabile pentru protejarea intereselor și a drepturilor copiilor. Responsabilitatea implementării drepturilor copilului nu se poate limita la o singură instituție, ci fiecare dintre acestea trebuie să considere copilul o prioritate în orice demers pe care îl efectuează.

Prezenta strategie asigură un cadru coerent pentru intervenția instituțiilor responsabile și promovează colaborarea între aceste instituții, organizații neguvernamentale, profesioniști și beneficiari, realizarea unor parteneriate reale, viabile și eficiente.

CAPITOLUL II

Contextul elaborării prezentei strategii

Premisele reformei în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului

România a ratificat încă din anul 1990 Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, dar, până la adoptarea pachetului legislativ în anul 2004, nu a existat cadrul legal comprehensiv și nici mecanismele concrete de verificare a implementării acestuia și monitorizare a drepturilor copilului. Totodată, nu s-a nominalizat clar o instituție centrală care să dețină un mandat puternic în acest scop, reforma concentrându-se pe un singur drept, respectiv protecția specială. Referitor la acest ultim aspect, rapoartele Comisiei Europene au arătat că „România a înregistrat progrese semnificative în domeniul protecției copilului” în ultimii ani și de aceea prezenta strategie

propune și continuarea reformei protecției speciale, punând accent pe diversificarea și creșterea calității serviciilor de prevenire și a celor de protecție a copilului separat de părinți.

Avându-se în vedere că drepturile copilului au rămas în fapt într-un con de umbră și luându-se în considerare cu maximă responsabilitate recomandările Națiunilor Unite pentru realizarea unei monitorizări a drepturilor copilului prin întărirea capacității Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului în acest sens, s-a considerat că este momentul oportun pentru începerea unei reforme reale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului. În fapt, este prima strategie care se adresează tuturor drepturilor copilului.

De altfel, și în cazul dreptului la protecție specială, până în anul 1997, găsirea soluțiilor potrivite pentru problemele copiilor „abandonați în instituții”, moștenite de România de la guvernarea anterioară anului 1990, a fost lentă din cauza multiplelor lacune ale societății în ansamblul ei, aflată în perioadă de tranziție: centralismul, legislație neadecvată în raport cu nevoile reale ale copilului și familiei, lipsa personalului cu pregătire în domeniul asistenței sociale, lipsa serviciilor sociale, practicile greșite de exercitare a autorității adultului față de copil, insuficiența informațiilor privind efectul separării timpurii a copilului de familia sa etc.

De la crearea sistemului de protecție a copilului, în perioada 1997—2004, s-au produs schimbări semnificative ale condițiilor oferite de instituții, respectiv s-au restructurat centrele de plasament organizate după principii învechite, s-a închis marea majoritate a instituțiilor mai mari de 150 de locuri (196 de instituții), s-au dezvoltat servicii noi, de tip familial, s-au format profesioniști în meseriile proprii îngrijirii copilului, s-au adoptat standarde minime obligatorii pentru cea mai mare parte a serviciilor existente etc.

Campaniile naționale și locale privind situația copilului instituționalizat au avut rezultate pozitive atât în ceea ce privește sensibilizarea populației, cât și conștientizarea ei că toți copiii au nevoie de protecția adulților pentru a-și exercita drepturile și libertățile lor civile.

Un rol important în ameliorarea sistemului din România l-au avut și îl au organizațiile neguvernamentale, care au creat, pilotat și transferat servicii către autoritățile administrației publice locale, alături de importul de expertiză (know-how), programe de profesionalizare a resurselor umane, implicare a comunității etc. Totodată, au contribuit la cristalizarea sistemului de protecție a copilului, prin structuri înființate prin proiecte-pilot, care, ulterior, au devenit direcțiile pentru protecția copilului. De la înființarea sistemului, organizațiile neguvernamentale și-au perfecționat metodele de dialog cu autoritățile centrale și locale, precum și metodologiile de implementare, în parteneriat, a strategiilor în domeniu.

La sfârșitul acestei perioade s-a constatat că oferta de servicii primare, la nivel comunitar, este practic inexistentă (conform legii, acestea trebuiau să se dezvolte în cadrul sistemului de asistență socială), rețeaua de servicii specializate este încă insuficientă, iar capacitatea instituțiilor responsabile este redusă în ceea ce privește intervenția în situația încălcării drepturilor copilului.

Anul 2004 este caracterizat de o schimbare radicală de atitudine, reflectată în intensificarea cooperării dintre sectoare și a coordonării eforturilor în ameliorarea situației copilului în România, și semnifică o maturizare a societății românești, în ansamblul ei, la acest fapt contribuind din plin și considerarea problematicei copiilor ca fiind de interes național, în a cărei rezolvare trebuie implicate toate persoanele fizice sau juridice care au într-adevăr ceva de spus, dar mai ales de făcut. Familia rămâne structura aptă și responsabilă să servească cel mai bine la creșterea și educarea copilului și la transmiterea valorilor tradiționale și culturale. Atitudinea flexibilă, mobilitatea și

disponibilitatea noilor structuri centrale și locale de a adapta permanent programele la dinamica nevoilor societății românești explică progresele înregistrate în acest domeniu, odată cu elaborarea și trecerea rapidă la aplicarea în practică a strategiilor guvernamentale.

Legislația actuală privind promovarea și protecția drepturilor copilului, care se aplică începând cu anul 2005, a valorificat experiența etapelor de reformă anterioare și aduce elemente noi care ne apropie de practicile țărilor dezvoltate și, totodată, răspunde unor fenomene care au căpătat amploare în ultimii ani: diverse forme de exploatare a copilului, cu precădere exploatarea prin muncă și exploatarea sexuală în scop comercial, traficul de copii, migrația ilegală, copiii refugiați etc. Astfel, se face trecerea de la un sistem axat pe protecția copilului în dificultate la un sistem care vizează promovarea și respectarea drepturilor tuturor copiilor.

Pachetul legislativ din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, adoptat de Parlamentul României în iunie 2004, cuprinde: Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției, Legea nr. 274/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Oficiului Român pentru Adopții, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 275/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 12/2001 privind înființarea Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție.

Printre actele juridice internaționale care au stat la baza elaborării legislației românești în domeniu, inclusiv a prezentei strategii, se numără, printre altele, următoarele:

- Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și protocoalele adiționale la această convenție, ratificată prin Legea nr. 30/1994;
- Carta socială europeană revizuită, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999;
- Convenția cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată;
- Protocolul facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat la New York la 6 septembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 470/2001;
- Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, adoptată la 3 mai 2005, deschisă spre semnare și semnată de România la Varșovia la 16 mai 2005, ratificată prin Legea nr. 300/2006;
- Convenția europeană asupra cetățeniei, adoptată la Strasbourg la 6 noiembrie 1997, ratificată prin Legea nr. 396/2002;
- Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, ratificată prin Legea nr. 100/1992;
- Convenția europeană asupra recunoașterii și executării hotărârilor în materie de încredințare a copiilor și de restabilire a încredințării copiilor, adoptată la Luxembourg la 20 mai 1980, ratificată prin Legea nr. 216/2003;
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, adoptată la cea de-a 87-a sesiune a Conferinței Generale a Organizației Internaționale a Muncii la Geneva la 17 iunie 1999, ratificată prin Legea nr. 203/2000;
- Memorandumul de înțelegere dintre Guvernul României și Organizația Internațională a Muncii privind eliminarea muncii copilului, semnat la Geneva la 18 iunie 2002, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.156/2002;
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 105/1957 privind abolirea muncii forțate, ratificată prin Legea nr. 140/1998;

• Convenții ale Organizației Internaționale a Muncii, ratificate prin Decretul nr. 83/1975;

• Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, precum și Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptate la New York la 15 noiembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 565/2002;

• Recomandarea nr. 19/2006 a Consiliului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre, referitoare la politicile care vizează susținerea parentalității pozitive;

• Recomandarea nr. 5/2005 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind drepturile copiilor instituționalizați;

• Recomandarea nr. 1.286/1996 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind o strategie europeană pentru copii;

• Rezoluția nr. 97/1996 a Consiliului Europei și a reprezentanților guvernelor țărilor membre în cadrul Consiliului privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Handicap;

• Regulile standard ale ONU privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap, adoptate cu ocazia celei de a 48-a sesiuni din 20 decembrie 1993 (Rezoluția 48/96).

Prezenta strategie cuprinde obiectivele prioritare care garantează ameliorarea situației copiilor din sistemul de protecție specială, accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare, tratamentul corect și echitabil al tuturor copiilor în societatea noastră, în exercitarea drepturilor de către copii.

Punctul de noutate al prezentei strategii este promovarea abordării participative și multisectoriale a problematicii copilului în România, facilitând respectarea interesului superior al copilului în toate domeniile.

Situația prezentă

Conform ultimelor date statistice, la 1 iulie 2005 în România erau 4.403.545 copii cu vârste cuprinse între 0—18 ani (sursa: Anuarul Statistic 2006), dintre care 51,21% băieți și 48,79% fete.

Informațiile și datele statistice care vor fi menționate în continuare sunt furnizate de diferitele instituții centrale, în funcție de modalitățile proprii de monitorizare, motiv pentru care nu a putut fi ales un moment unic de raportare și ocazie, totodată, cu care s-a constatat, că nu există corelare între acestea. Mai mult, nu există nici corelare cu prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

Singurele ocazii în care autoritatea centrală din domeniul protecției copilului a centralizat informațiile existente la nivel național privind toate drepturile copilului au fost cele două rapoarte de țară referitoare la implementarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, conform prevederilor art. 44: primul în anul 1993 și al doilea în anul 1999.

În lipsa unei autorități care să monitorizeze drepturile copilului, datele din celelalte domenii, cu excepția protecției speciale a copilului, așa cum sunt ele solicitate de Organizația Națiunilor Unite în primul rând, dar și pentru fundamentarea politicilor în acest domeniu, nu sunt sintetizate și nu sunt disponibile în mod periodic. Mai mult, lipsa unui mecanism unitar și coerent de monitorizare, inclusiv utilizarea unui limbaj și a unor concepte care nu au același înțeles pentru toți interlocutorii implicați în monitorizarea drepturilor copilului, conduc la existența unor informații contradictorii.

Prezenta strategie promovează reglementarea acestui aspect, inclusiv schimbarea unora dintre procedurile actuale care nu sunt în acord cu convenția mai sus menționată. De exemplu, utilizarea de către Institutul Național de Statistică a grupelor de vârstă relevante pentru analiza unor drepturi ale acestora: se utilizează grupa de vârstă 15—19 ani, ignorându-se faptul că vârsta până la care o persoană este considerată copil în Convenție, precum și vârsta legală a majoratului în România este cea de 18 ani.

Mai jos sunt redate câteva dintre informațiile puse la dispoziție de către instituțiile responsabile pe diferite arii în care se implementează drepturi ale copilului:

a) Dreptul copiilor la educație este garantat de Constituția României. Accesul la învățământul primar și gimnazial este prevăzut de legea învățământului și este gratuit pentru toți copiii din România. Cu toate că familiile sunt scutite de taxe școlare pentru învățământul obligatoriu, există însă o serie de cheltuieli obligatorii, legate de procesul de învățământ, pe care nu toate familiile le pot acoperi, de exemplu: uniforme (pentru clasele I—IV sau la solicitarea unității de învățământ), rechizite (inclusiv condiționarea achiziționării altor manuale alternative decât cele puse la dispoziție de unitatea de învățământ și prețul mult prea mare al unora dintre acestea), transport etc. Totodată, există deficiențe în a susține participarea elevilor din mediul rural la învățământul secundar și superior prin diferite programe sociale. Încă trebuie promovate o participare școlară, la parametri normali, a copiilor din comunitățile de rromi și oferirea unei educații de calitate.

Pentru copiii școlari care au dificultăți în exercitarea dreptului la educație, mai ales pentru cei din mediul rural, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului a dezvoltat programe naționale pentru facilitarea accesului în școli, constând în asigurarea gratuității pentru transport și oferirea de hrană și rechizite. În anul 2004, au beneficiat de acest tip de suport 2.424.874 de copii, iar 380 de copii au fost sprijiniți pentru continuarea educației. Cu toate acestea, statisticile Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului arată că 31.284 de copii au abandonat școala în cursul anului 2004, iar 13.787 de copii din totalul populației de vârstă școlară nu au fost școlarizați la împlinirea vârstei de 7 ani. Aceleași statistici arată că, în România, funcționează un număr de 2.633 școli cu predare (și) în limba minorităților naționale: 1.963 în limba maghiară, 404 în limba rromani, 166 în limba germană, 35 în limba slovacă, 32 în limba sârbă, 10 în limba ucraineană, 8 în limba cehă, 7 în limba croată, 3 în limba turcă și 1 în limba tătară.

Educația timpurie reprezintă un domeniu-cheie în ceea ce privește incluziunea socială și dezvoltarea umană, contribuind semnificativ la reducerea ratei abandonului. Părinții sunt principalii responsabili de educația timpurie a copilului, însă există încă o lipsă relativ acută de educare parentală a părinților și derularea de programe de educare timpurie în sistemul formal.

b) Dreptul la sănătate este recunoscut de legislația în vigoare, toți copiii până la vârsta de 18 ani având calitatea de asigurat fără plata contribuției în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate. Această calitate le conferă dreptul de a beneficia de asistență medicală profilactică și curativă în condițiile prevederilor actelor normative care reglementează materia asigurărilor sociale de sănătate. Conform datelor Ministerului Sănătății Publice (sursa fiind Casa Națională de Asigurări de Sănătate), din anul 2004, circa 5 milioane de copii sunt înscrși la medicul de familie, dintre care circa 40.000 provin din sistemul de protecție a copilului. Discrepanța dintre datele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și ale Institutului Național de Statistică provine, în principal, din utilizarea grupei de vârstă 15—19 ani. Totodată, Ministerul Sănătății Publice derulează un program național pentru asistența medicală comunitară, în vederea acoperirii zonelor în care lipsesc medicii de familie, dar și pentru a reduce ponderea deceselor la domiciliu a copiilor din mediul rural (82,9% în mediul rural față de 17,1% în mediul urban, conform rezultatelor studiului UNICEF efectuat în anul 2002).

Ultimii ani au adus în atenția opiniei publice problema procurării medicamentelor gratuite și compensate, situație care afectează în egală măsură populația de copii și cea de adulți și vârstnici, precum și copiii aflați în evidența sistemului de

protecție. Totodată, continuă să existe probleme legate de procurarea protezelor și ortezelor pentru copiii cu dizabilități, precum și de plata unor operații complexe în țară și în străinătate.

c) Având în vedere că odihna și socializarea reprezintă drepturi fundamentale ale copiilor, în cursul anului 2004 numărul de copii aflați în evidența sistemului de protecție, care au fost beneficiari ai taberelor școlare a fost 12.639, iar prin intermediul Agenției Naționale a Taberelor au beneficiat 175 de copii. Din datele statistice furnizate de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului reiese faptul că, din totalul populației școlare de 3.056.549, numai 287.608 au frecventat activitățile palatelor și cluburilor copiilor în anul 2004. În relație cu dreptul la odihnă se pune deseori și problema încărcăturii programelor școlare și a temelor pentru acasă.

d) Dreptul copilului la protecție împotriva violenței, abuzului, neglijării și exploatării, inclusiv abuz și exploatare sexuală, exploatare economică și forme grave de muncă a copilului, folosirea ilicită și traficul de stupefiante și substanțe psihotrope, răpirea, vânzarea și traficul de copii (art. 19, 32, 33, 34, 35 și 36 din Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului). Preocupările statelor pentru combaterea acestui fenomen au căpătat amploare în ultimii ani, iar în continuare sunt redate câteva dintre eforturile realizate în România:

- conform studiului național realizat de Institutul Național de Statistică în anul 2000, cu finanțare din partea Organizației Internaționale a Muncii, un număr de circa 40.000 de copii sunt exploatați prin muncă (conform declarațiilor adulților);

- în evidențele Ministerului Internelor și Reformei Administrative pe anul 2004 figurează un număr de 1.344 de copii care au fost victimele infracțiunilor la viața sexuală, iar 3.681 de copii au fost victime ale diferitelor tipuri de infracțiuni;

- în primele 6 luni ale anului 2005, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului a primit 660 de sesizări pentru repatrierea copiilor aflați pe teritoriul altor state, dintre care 352 de copii au fost deja repatriați;

- conform Legii nr. 272/2004, toate direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului trebuie să își înființeze telefonul copilului pentru sesizarea cazurilor de abuz, neglijare și exploatare a copilului. În anul 2001 erau deja înființate 27 de astfel de linii telefonice, marea majoritate având numărul 983, și doar 9 dintre ele având caracter permanent. Până în prezent s-au realizat 39 de linii telefonice create cu acest scop, dintre care 34 au caracter permanent. Numărul sesizărilor de abuz și neglijare în perioada ianuarie—aprilie 2005 a fost de 1.766, din care s-au dispus măsuri de protecție specială pentru 504 dintre acestea.

e) Dreptul la protecție împotriva torturii și tratamentelor crude, inumane sau degradante pentru copiii care săvârșesc fapte penale, precum și dreptul la protecție al copiilor privați de libertate. Referitor la copiii delincvenți, în evidențele Ministerului Internelor și Reformei Administrative pe anul 2004 s-a înregistrat un număr de 1.318 copii care au comis infracțiuni la viața sexuală, 754 de copii care au săvârșit acte de tâlhărie și 11.095 de copii care au săvârșit acte de furt. Conform evidențelor Ministerului Justiției, în cadrul sistemului penitenciar existau 1.197 de copii, dintre care doar 352 se aflau în centre de reeducare și penitenciare pentru minori și tineri (acestea fiind în număr de 5 din totalul de 59 de unități din cadrul sistemului penitenciar). Totodată, un număr de 10.376 de copii au beneficiat de serviciile de probațiune.

f) Reglementarea dreptului la identitate în legislația românească a presupus și presupune în continuare intervenția unor multipli factori și modificarea unor acte normative din diferite domenii (actele de stare civilă, evidență, domiciliu, reședință și actele de identitate, protecția și promovarea drepturilor copilului); exemple de aspecte care trebuie să fie

reglementate: stabilirea unei identități provizorii pentru copilul părăsit/găsit/fără identitate, monitorizarea copiilor fără identitate reveniți în familie direct din unitățile sanitare. De altfel, în prezent nu este cunoscută amploarea problemei referitoare la copiii fără identitate, astfel încât să se poată lua măsurile necesare pentru respectarea acestui drept. Datele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului arată că circa 130 de copii părăsiți în maternități și secții de pediatrie în prima jumătate a anului 2005 nu aveau identitate.

g) Dreptul copilului de a nu fi separat de părinți decât în situațiile în care separarea este în interesul superior al acestuia. Din populația totală de copii, aproximativ 2% erau beneficiari ai serviciilor sociale din cadrul sistemului de asistență socială și protecția copilului, la data de 31 decembrie 2006, după cum urmează: 18.140 de copii beneficiau de servicii de prevenire a separării de părinți, 23.847 de copii beneficiau de protecție specială în familia extinsă, 26.105 copii beneficiau de îngrijire în centre de plasament publice și private și 24.024 de copii beneficiau de protecție specială în familii substitutive (asistenți maternali, alte persoane/familii și familii potențial adoptatoare).

Analiza datelor statistice din protecția copilului arată că, în perioada 2000—2006, numărul copiilor protejați în centrele de plasament publice a scăzut de la 53.335 la 21.198, iar numărul copiilor protejați la asistenți maternali a crescut de la 5.157 la 19.809. În ceea ce privește serviciile de protecție specială a copiilor separați de părinți, la sfârșitul anului 2006, funcționau 1.140 de centre de plasament publice și 405 centre de plasament private. Centrele de plasament publice cuprindeau: 467 de apartamente, 361 de căsuțe de tip familial, 132 de instituții modulate și 180 de instituții organizate clasic. Referitor la această ultimă categorie, 30 de instituții aveau peste 100 de copii, dintre care 22 sunt foste internate ale școlilor speciale, 6 protejează încă peste 150 de copii (instituții aflate în județele Iași și Vâlcea,) și două dintre ele au peste 200 de copii — limita maximă înregistrată fiind 282 (instituții aflate în județul Iași).

Închiderea instituțiilor de tip clasic și sprijinirea copiilor pentru a fi menținuți în îngrijirea propriilor familii au fost susținute de crearea, dezvoltarea și diversificarea serviciilor alternative, un accent deosebit punându-se pe serviciile comunitare. Astfel, la sfârșitul anului 2006, funcționau 578 de servicii alternative: 60 de centre maternale, 99 de centre de zi, 47 de servicii de asistență și sprijin pentru tinerii care provin din centrele de plasament, 59 de centre de consiliere și sprijin pentru părinți, 43 de servicii de prevenire a abandonului în perioada preconceptivă și servicii de monitorizare, asistență și sprijin al femeii gravide predispușe la abandonul copilului, 38 de centre de pregătire și sprijinire a reintegrării și integrării copilului în familie, 90 de centre de îngrijire de zi și recuperare a copilului cu handicap, 20 de servicii de orientare, supraveghere și sprijinire a reintegrării sociale a copilului delincvent, 8 centre de asistență și sprijin pentru readaptarea psihologică a copilului cu probleme psihosociale, 11 servicii pentru sprijinirea copilului în exercitarea drepturilor sale, inclusiv a dreptului la exprimarea liberă a opiniei, 35 de servicii pentru copiii străzii, 44 de centre de consiliere și sprijin pentru copilul maltrat, abuzat, neglijat, inclusiv victimă a violenței în familie, și 24 de alte servicii.

La sfârșitul lunii decembrie 2006, se înregistra un număr de 6.492 de tineri cu vârsta de peste 18 ani protejați în centrele de plasament, în condițiile legii, și un număr de 15.417 de copii cu vârsta cuprinsă între 14—17 ani protejați în centrele de plasament. Noua lege permite ocrotirea tinerilor peste 18 ani în sistemul de protecție specială, indiferent dacă își continuă studiile sau nu, pentru o perioadă de 2 ani. În cursul anului 2004, 384 de tineri provenind din centrele de plasament au beneficiat de consiliere gratuită din partea agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă, în vederea căutării unui loc de muncă. În consecință, adolescenții și tinerii din sistemul de

protecție specială, mai ales cei din serviciile rezidențiale, constituie un grup care necesită în continuare o atenție sporită, cu precădere în ceea ce privește dezvoltarea și întărirea colaborării interinstituționale pentru integrarea lor socioprofesională.

În cursul anului 2006, situația copiilor părăsiți în unitățile sanitare, raportată de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, se prezenta astfel: 2.216 copii au fost înregistrați ca fiind părăsiți în maternități și secții de pediatrie, dintre care, în același an, 591 au fost reintegrați în familie, 1.051 au fost plasați în familii substitutive și 117 au fost protejați în centre de plasament publice și private. Potrivit datelor Ministerului Sănătății Publice la data de 1 noiembrie 2005, în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004, în unitățile sanitare publice care aveau în structură secții/compartimente de nou-născuți și/sau de pediatrie, erau angajați 60 de asistenți sociali, iar în 225 de situații erau desemnate persoane cu atribuții în domeniul social.

În prezent, datorită integrării politicilor de protecție a copilului în cadrul politicilor familiale și de asistență socială, situație reflectată în noua legislație și în structurile administrative, planul de servicii/planul individualizat de protecție prevede atât serviciile necesare copilului și familiei sale, cât și prestațiile legale de care familia cu copii poate să beneficieze. Acestea din urmă constau, în principal, în alocația pentru copiii nou-născuți, alocația de stat, alocația familială complementară, alocația de susținere pentru familia monoparentală, alocația de plasament al copilului din sistemul de protecție specială, indemnizația de creștere a copilului sub 2 ani. Încă există copii care nu beneficiază de aceste drepturi deoarece părinții lor nu le solicită pentru că nu le cunosc.

h) Dreptul copiilor cu handicap fizic și mental de a beneficia de condiții de viață normale și decente care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea activă la viața colectivității

În vederea asigurării premiselor exercitării acestui drept în condiții optime, autoritățile competente au luat o serie de măsuri menite să pună în practică, de o manieră eficientă, legislația specifică în acest domeniu.

Astfel, la sfârșitul anului 2005, din totalul de 66.674 de copii încadrați într-un grad de handicap aflați în evidența serviciilor de evaluare complexă din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, 26.485 au beneficiat de asistenți personali, 57.002 aveau elaborate planuri de servicii personalizate, 10.001 au beneficiat de servicii alternative (centre de zi, recuperare/reabilitare și consiliere), 20.082 au frecventat o formă de învățământ (dintre care 5.968 au fost integrați în învățământul de masă și 1.709 au urmat învățământ la domiciliu; numărul profesorilor de sprijin, conform statisticilor Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, fiind de 386), 6.809 au beneficiat de protecție specială în centre de plasament publice și private, 2.913 au beneficiat de îngrijire la asistenți maternali. Datele Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului arată că 27.945 de copii au frecventat o formă de învățământ special, dintre care 14.179 au fost integrați în învățământul de masă cu servicii de sprijin, 871 au urmat învățământ la domiciliu, iar ceilalți au beneficiat de un regim egal cu copiii din sistemul de învățământ obișnuit. După cum se observă, până în prezent nu s-a realizat o corelare între datele din sistemul de protecție cu cele din sistemul educațional.

Pe primul trimestru al anului 2006, din numărul total de 3.383 de copii infectați HIV/bolnavi SIDA aflați în evidența serviciilor de evaluare complexă, 2.673 au fost îngrijiți în propria familie, 57 au beneficiat de îngrijire la asistenți maternali, 513 au beneficiat de protecție specială în servicii rezidențiale publice și private, 1.657 au frecventat o formă de învățământ — 342 în învățământul special, dintre care 109 acordat în cadrul serviciilor

rezidențiale și 1.315 în învățământul de masă, dintre care 87 acordat în servicii rezidențiale, 3.192 au beneficiat de tratament antiretroviral.

Conform datelor statistice ale Comisiei Naționale de Luptă Anti-SIDA, în care cazurile sunt grupate pe copii (0—14 ani) și adulți (peste 14 ani), la 31 decembrie 2006:

- total cazuri bolnavi SIDA (cumulativ din anul de diagnostic 1985): 10.264 de cazuri, dintre care 7.384 de cazuri copii bolnavi SIDA, 2.880 de cazuri adulți bolnavi SIDA, 183 de copii și adulți pierduți din evidență, 3.766 de decese copii și 1.022 de decese adulți;

- total cazuri infectați HIV (cumulativ din anul de diagnostic 1985): 6.613 cazuri, dintre care 4.488 de cazuri copii, 2.125 de cazuri adulți și 384 de cazuri copii și adulți pierduți din evidență infectați HIV.

Până în prezent nu s-a realizat o corelare între datele din sistemul de protecție cu cele din sistemul de sănătate. Mai mult, contrar Convenției ONU, copiii cu vârsta peste 14 ani intră în raportările pentru adulți.

În concluzie, prezenta strategie va acoperi un domeniu pentru care România s-a angajat în urmă cu 15 ani, dar nu s-a realizat complet până în prezent. Implementarea prezentei strategii, inclusiv întărirea capacității instituționale a Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului — la recomandarea expresă a Organizației Națiunilor Unite — va conduce la cunoașterea aprofundată a încălcării drepturilor copilului în societatea românească, monitorizarea respectării acestora și măsuri concrete legislative și administrative în vederea promovării și respectării lor atât de către familie și persoane fizice, cât și de către instituții și autorități.

CAPITOLUL III

Misiunea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului

Constituită în baza prevederilor Legii nr. 275/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 12/2001 privind înființarea Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, denumită în continuare *Autoritatea*, este organizată și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse și asigură respectarea, pe teritoriul României, a drepturilor copilului, prin intervenția, în condițiile legii, în procedurile administrative și judiciare privind respectarea și promovarea drepturilor copilului.

Conform prevederilor art. 100 din Legea nr. 272/2004, Autoritatea realizează monitorizarea respectării principiilor și drepturilor stabilite de legea menționată anterior și de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată, precum și coordonarea și controlul activității de protecție și promovare a drepturilor copilului.

În analiza celui de-al doilea raport periodic al României conform art. 44 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, Comitetul pentru Drepturile Copilului recomandă consolidarea Autorității, prin punerea la dispoziție a resurselor umane și materiale necesare, precum și a unui mandat puternic care să asigure coordonarea efectivă a activităților destinate implementării Convenției. Pachetul legislativ intrat în vigoare la 1 ianuarie 2005 constituie baza legală în asigurarea acestui mandat.

Monitorizarea drepturilor copilului presupune două aspecte:

1. *Monitorizarea implementării drepturilor copilului*, așa cum sunt ele prevăzute în Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, care se concretizează prin:

- a) analiza situației prin studii, investigații, cercetări, rapoarte periodice realizate de diverse organizații/instituții pe această temă, precum și prin colectarea sistematică a datelor

dezagregate pentru toate domeniile acoperite de Convenție care privesc toate persoanele sub 18 ani, cu accent deosebit în cazul celor care au nevoie de protecție specială etc. Această analiză este necesară pentru obținerea de informații cu privire la modul de cuprindere a drepturilor în legislația pentru copil și în cea conexasă drepturilor copilului, precum și cu privire la modul de respectare a acestor prevederi;

- b) formularea unei strategii naționale coerente susținute de derularea de programe interne și internaționale în vederea coordonării eforturilor de promovare și protecție a drepturilor copilului, respectiv prezenta strategie. Aceasta sprijină efectiv implementarea drepturilor copilului, inclusiv prin recomandări punctuale pentru autoritățile/instituțiile responsabile sau inițiative legislative de modificare/completare a legislației. Totodată, se are în vedere întărirea mecanismelor de implementare a legislației relevante pentru Convenție, luându-se în considerare nevoile de formare profesională, crearea de servicii pe baza unor standarde minime naționale, mecanismele de monitorizare și alocarea de resurse adecvate.

2. *Monitorizarea și controlul încălcării drepturilor copilului* se concretizează în analiza tuturor petițiilor, sesizărilor și autosesizărilor (inclusiv din presa națională și locală), evaluarea/verificarea situațiilor sesizate, aplicarea/propunerea de sancțiuni pentru persoanele fizice și juridice, întocmirea unor rapoarte privind respectarea drepturilor copilului.

Extinderea și sublinierea atribuțiilor privind monitorizarea drepturilor copilului de către Autoritate au fost un demers logic în evoluția instituției centrale care, încă de la începuturile sale, din anul 1990, avea rolul de a monitoriza respectarea drepturilor copilului, deși în fapt s-a focalizat preponderent pe protecția copilului aflat în situație de risc sau în dificultate.

În consecință, prezenta strategie se bazează pe experiența acumulată în evoluția acestei instituții și din aplicarea strategiilor anterioare, pornind de la Comitetul pentru sprijinirea instituțiilor de ocrotire a copilului, înființat în anul 1990 și transformat ulterior, în anul 1993, în Comitetul Național pentru Protecția Copilului. Activitatea Comitetului viza toți copiii din România, coordonarea demersurilor realizate în favoarea copilului și supravegherea modului de aplicare a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. Această ultimă atribuție s-a regăsit și la instituțiile care au succedat Comitetului, înființate odată cu reforma din domeniul protecției copilului: Departamentul pentru Protecția Copilului (1997), Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului (1999) și Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție (2001).

Conform Hotărârii Guvernului nr. 1.432/2004 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului, cu modificările și completările ulterioare, Autoritatea îndeplinește atribuții în următoarele domenii principale:

- a) protecția și promovarea drepturilor copilului;
- b) prevenirea separării copilului de părinți și protecția specială a copilului separat temporar sau definitiv de părinți.

În implementarea efectivă a prezentei strategii, pe lângă activitățile care îi revin în mod direct, Autoritatea îndeplinește două roluri: coordonare și monitorizare:

- coordonează eforturile de implementare a prezentei strategii, fiind un adevărat catalizator al tuturor instituțiilor responsabile;
- monitorizează implementarea prezentei strategii.

CAPITOLUL IV

Principiile implementării prezentei strategii

La baza prezentei strategii stau următoarele principii:

1. **Promovarea și respectarea interesului superior al copilului.** Acesta este principiul primordial și de aceea el trebuie să stea la baza tuturor acțiunilor care îl privesc pe copil, înțeles

ca persoană cu drepturi și responsabilități, căruia i se acordă prioritatea cuvenită în toate aspectele vieții sale de către părinți, reprezentanți legali, precum și alte persoane fizice sau juridice cu care interacționează. Prezenta strategie promovează activități care converg prioritar către respectarea tuturor drepturilor copilului, român sau străin, pe teritoriul României.

2. Universalitatea, nediscriminarea și egalitatea de șanse. Prezenta strategie asigură respectarea și promovarea drepturilor tuturor copiilor prevăzute în Convenția cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată, fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, de opiniile politice ori de alte opinii, naționalitate, apartenența etnică sau de originea socială, de situația materială, de gradul și tipul unei deficiențe, statutul la naștere ori de statutul dobândit, de orientarea sexuală, de dificultățile de formare și dezvoltare sau de alt gen ale copilului, ale părinților ori reprezentanților legali. Respectarea acestui principiu asigură tuturor copiilor oportunități și drepturi egale.

3. Primordialitatea responsabilității părinților. Prin afirmarea/recunoașterea acesteia se dorește schimbarea accentului de pe responsabilitatea statului paternalist pe aceea a familiei, cu precădere a părinților, titulari de drepturi și obligații față de copiii lor.

4. Abordarea sistemică, subsidiaritatea și solidaritatea. Statul intervine atunci când resursele familiale și comunitare nu au satisfăcut sau au satisfăcut insuficient nevoile copilului. În România, sistemul de protecție a copilului funcționează descentralizat la nivelul județelor, respectiv al sectoarelor municipiului București. Prezenta strategie continuă întărirea capacității instituționale atât a direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, aflate în subordinea consiliilor județene, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, cât și a serviciilor publice de asistență socială de la nivelul municipiilor și orașelor și a persoanelor cu atribuții de asistență socială de la nivelul comunelor. Prezenta strategie asigură cadrul instituțional și prefigurează instrumentele necesare întăririi coeziunii sociale și mobilizării comunităților locale pentru crearea și susținerea serviciilor comunitare.

5. Intervenția intersectorială și interdisciplinară. Abordarea problematicei drepturilor copilului se realizează prin colaborarea și coordonarea intervențiilor tuturor factorilor responsabili, în contextul integrării acestei probleme în politicile sociale, familiale, educaționale, de sănătate și altele.

6. Promovarea parteneriatului. În toate tipurile de activități prezenta strategie promovează realizarea de parteneriate de o mare diversitate între instituții, între instituții și profesioniști, între profesioniști, între profesioniști și beneficiari etc. Acest fapt presupune participarea, cu drepturi și obligații clar definite, în scopul permanent de a apăra drepturile copilului, a tuturor actorilor care acționează direct sau indirect în acest domeniu.

7. Asigurarea transparenței, participării și consultării. Prezenta strategie este rezultatul unui larg proces de consultare, în mod transparent și consecvent, cu toți actorii sociali relevanți, inclusiv cu membrii societății civile. Implementarea sa se va realiza, de asemenea, în mod transparent, printr-o politică activă de informare și participare a societății civile alături de instituțiile guvernamentale, în vederea realizării obiectivelor. Totodată, principiul transparenței va fi prezent și în procesul de utilizare a fondurilor.

8. Asigurarea stabilității, continuității și complementarității. Copilul are nevoie de un mediu familial stabil, iar serviciile oferite pentru el și familia sa trebuie gândite astfel încât să se asigure continuitate și complementaritate, respectiv serviciile trebuie să fie disponibile în orice moment al vieții lui și în sprijinul autonomiei la vârsta adultă, precum și să acopere diversitatea nevoilor sale specifice. Același lucru trebuie să fie

valabil și pentru copilul separat de părinți, iar profesioniștii trebuie să aibă în vedere găsirea de soluții cu caracter de permanență.

CAPITOLUL V

Grupurile-țintă ale prezentei strategii

Aceasta este prima strategie care vizează toți copiii României, aflați pe teritoriul României sau aflați în străinătate, precum și copiii fără cetățenie aflați pe teritoriul României, copiii refugiați și copiii cetățeni străini aflați pe teritoriul României, în situații de urgență.

Prin prezenta strategie se urmărește realizarea cât mai plenară a drepturilor copiilor și conștientizarea primordialității acestora în toate acțiunile societății. De aceea, prezenta strategie dorește să reglementeze aspecte care țin de drepturile copiilor în general, dar și de egalizarea șanselor pentru realizarea acestor drepturi pentru grupuri vulnerabile de copii și tineri care necesită o atenție sporită:

— **Copiii aflați la risc de separare de părinți.** Din acest grup fac parte și copiii din familii aflate în situație de criză (de exemplu: calamități naturale, lipsa unei locuințe, pierderea veniturilor) pentru care modalitatea de intervenție trebuie să fie rapidă. Pentru acești copii, planul de servicii va trebui să cuprindă și măsuri imediate care, deocamdată, nu sunt expres prevăzute în lege, de natură să susțină familia până la punerea în drepturi și ieșirea din situația care a generat criza.

— **Copiii separați de părinți.** Pentru copiii aflați în plasament la o persoană sau familie, la asistent maternal sau într-un serviciu rezidențial, planul individualizat de protecție trebuie să aibă drept finalitate o soluție cu caracter permanent: reintegrarea în familie, adopția națională sau integrarea socioprofesională.

Copii separați de părinți sunt și copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate. Pentru unii dintre aceștia situația separării de părinți este cu atât mai gravă cu cât sunt lăsați în grija unor membri ai familiei extinse sau a unor cunoștințe de familie, nenominalizate ca reprezentanți legali ai copiilor, fapt care conduce la imposibilitatea, pentru acești copii, de a beneficia de drepturile care li se cuvin, potrivit legii, sau de intrarea lor, ca unică alternativă, în sistemul de protecție specială.

— **Copiii părăsiți în unități sanitare.** Pentru copiii nou-născuți sănătoși sau cu diferite dizabilități, dar și pentru copiii de diferite vârste, părăsiți în diferite unități sanitare, trebuie să se dispună plasamentul în regim de urgență în termen de 6 zile de la constatarea părăsirii acestuia, dacă starea de sănătate o permite.

— **Tinerii beneficiari ai unei măsuri de protecție.** Tânărul care a dobândit capacitate deplină de exercițiu și a beneficiat de o măsură de protecție specială, dar care nu își continuă studiile și nu are posibilitatea revenirii în propria familie, fiind confruntat cu riscul excluderii sociale, beneficiază, la cerere, pe o perioadă de până la 2 ani, de protecție specială, în scopul facilitării integrării sale sociale.

— **Copiii abuzați, neglijați sau supuși exploatării.** Abuzul, neglijarea și exploatarea sunt forme de rele tratamente produse de către părinți sau de orice altă persoană aflată în poziție de răspundere, putere sau în relație de încredere cu copilul, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea și demnitatea. În această categorie sunt incluși și copiii traficați, exploatați prin muncă, exploatați sexual în scopuri comerciale, copiii expuși migrației ilegale, copiii neacompaniați aflați pe teritoriul altor state, copiii repatriați, copiii refugiați.

Copiii străzii sunt incluși, de asemenea, în această categorie. Din acest grup fac parte copiii care trăiesc și/sau muncesc pe stradă, împreună sau nu cu familia lor, respectiv:

a) copiii străzii — cei care trăiesc permanent în stradă și nu întrețin niciun fel de legături cu familia; b) copii în stradă — cei care se află circumstanțial în stradă și care păstrează legături ocazionale cu familia; c) copii pe stradă — cei care se află permanent pe stradă trimiși de familie pentru a câștiga bani prin diverse munci, cerșit sau mici furturi; d) familii cu copii în stradă.

— **Copiii delincvenți (copiii în conflict cu legea).** Din acest grup fac parte atât copiii care au săvârșit o faptă penală, dar nu răspund penal, cât și cei care răspund penal. Astfel, copiii care nu răspund penal sunt cei care nu au împlinit vârsta de 14 ani și cei cu vârsta între 14 și 16 ani, dacă se dovedește că au săvârșit fapta fără discernământ; copiii care răspund penal sunt cei care au vârsta între 14 și 16 ani, dacă se dovedește că au săvârșit fapta cu discernământ, și cei care au împlinit vârsta de 16 ani.

— **Copiii cu dizabilități, infectați HIV/bolnavi SIDA și cu boli cronice grave.** Din acest grup fac parte copiii încadrați într-un grad de handicap, copiii din învățământul special și cei integrați în învățământul de masă, copiii infectați HIV sau bolnavi SIDA, precum și cei cu boli cronice grave (de exemplu, cancer). Abordarea acestui grup de copii se bazează pe Clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății, aprobată în anul 2001 de Organizația Mondială a Sănătății.

— **Copiii cu tulburări de comportament.** În contextul actual, acest grup de copii se află la risc de a fi separați de familie și, uneori, de a fi integrați în învățământul special din cauza lipsei de servicii adecvate în toate cele 3 sisteme cu care aceștia interferează, respectiv sănătate, educație și protecția copilului. Prezenta strategie are în vedere și ameliorarea în fapt a situației reale a acestei categorii de copii.

— **Copiii aparținând minorităților etnice.** Din cadrul acestui grup, se va acorda o atenție sporită copiilor din comunitatea romă.

Prezenta strategie se adresează și părinților, atât în calitate de beneficiari direcți ai serviciilor sociale, alături de copii, cât și în vederea responsabilizării lor în creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii. Totodată, prezenta strategie are în vedere profesioniștii care interacționează cu copiii, precum și comunitatea locală.

CAPITOLUL VI

Instituțiile responsabile cu implementarea prezentei strategii

Prezenta strategie se aplică prin coordonarea eforturilor acelor instituții responsabile și persoanelor cu atribuții în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, rolul coordonării și monitorizării revenindu-i Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului.

Un accent deosebit se pune pe colaborarea dintre instituțiile administrației publice centrale și locale, cu respectarea deopotrivă a descentralizării și subsidiarității. Totodată, se subliniază că instituțiile publice sunt responsabile în aplicarea prezentei strategii și, în consecință, vor fi monitorizate și vor răspunde în acest sens. Acest lucru nu exclude ci, dimpotrivă, presupune urmărirea consecventă a întăririi rolului primordial al părinților, precum și stabilirea de parteneriate durabile cu reprezentanții societății civile.

A. Autoritățile administrației publice locale — județene, municipale, orașenești și comunale — au obligația de a implica colectivitatea locală în procesul de identificare a nevoilor comunității și de soluționare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii.

La nivelul autorităților deliberative:

Consiliul local

Conform art. 36 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, consiliul local are inițiativă și hotărâște în condițiile legii în toate problemele de interes local, iar printre atribuțiile

sale se numără: aprobă, în condițiile legii, la propunerea primarului, înființarea, organizarea și statul de funcții ale aparatului de specialitate al primarului, ale instituțiilor și serviciilor publice de interes local, precum și reorganizarea și statul de funcții ale regiilor autonome de interes local; aprobă strategiile privind dezvoltarea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale; hotărâște darea în administrare, concesiunea sau închirierea bunurilor proprietate publică a comunei, orașului sau municipiului, după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii; asigură, potrivit competențelor sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local privind serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială.

Serviciile publice de asistență socială

Serviciile publice de asistență socială sunt organizate la nivelul municipiilor și orașelor de către consiliile municipale și orașenești, în exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit prevederilor Legii nr. 47/2006 privind sistemul național de asistență socială. La nivelul consiliilor locale comunale, în raport cu problematica socială din unitatea administrativ-teritorială respectivă, funcționează persoane cu atribuții de asistență socială. Serviciile publice de asistență socială, precum și persoanele cu atribuții de asistență socială din aparatul propriu al consiliilor locale comunale iau măsuri și desfășoară activități de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie. Acestea au responsabilitatea creării, menținerii și dezvoltării serviciilor sociale cu caracter primar, în funcție de nevoile sociale identificate, cu scopul prioritar de a menține funcționalitatea socială a persoanei, urmărind reinserția în mediul propriu de viață, familial și comunitar.

Comisia pentru protecția copilului

Comisia pentru protecția copilului funcționează în subordinea consiliului județean și, respectiv, a consiliului local al sectorului municipiului București, ca organ de specialitate al acestora, fără personalitate juridică. Aceasta desfășoară o activitate decizională în materia protecției și promovării drepturilor copilului. Președintele comisiei este secretarul general al județului, respectiv secretarul sectorului municipiului București.

La nivelul autorităților executive:

Președintele consiliului județean

Potrivit prevederilor art. 102 din Legea nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, președintele consiliului județean reprezintă județul în relațiile cu celelalte autorități publice și răspunde în fața consiliului județean de buna funcționare a administrației publice județene.

Potrivit prevederilor art. 104 alin. (6) lit. e) din Legea nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, președintele consiliului județean coordonează și controlează organismele prestatoare de servicii publice și de utilitate publică de interes județean, înființate de consiliul județean și subordonate acestuia.

De asemenea, potrivit art. 91 alin. 5 lit. d) din Legea nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, consiliul județean acordă consultanță în domeniile specifice, în condițiile legii, unităților administrativ-teritoriale din județ, la cererea acestora.

Secretarul general al județului/al sectorului municipiului București

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.437/2004 privind organizarea și metodologia de funcționare a comisiei pentru protecția copilului, secretarul general al județului/al sectorului municipiului București este președintele comisiei pentru protecția copilului.

Direcția generală de asistență socială și protecția copilului

Direcția generală de asistență socială și protecția copilului este instituție publică cu personalitate juridică, înființată în subordinea consiliului județean, respectiv a consiliului local al sectorului municipiului București. Rolul acestei instituții este de a asigura la nivel județean, respectiv la nivelul sectorului municipiului București, aplicarea politicilor și strategiilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie și are responsabilitatea dezvoltării și diversificării serviciilor sociale specializate, în funcție de nevoile sociale identificate, cu scopul prioritar de a menține funcționalitatea socială a persoanei, urmărind reinsertia în mediul propriu de viață, familial și comunitar.

Primarul

În Legea nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se prevede la art. 61 că primarul îndeplinește o funcție de autoritate publică și asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, a decretelor Președintelui României, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a hotărârilor consiliului local; dispune măsurile necesare și acordă sprijin pentru aplicarea ordinelor și instrucțiunilor cu caracter normativ ale miniștrilor, ale celorlalți conducători ai autorităților administrației publice centrale, ale prefecturilor, precum și a hotărârilor consiliului județean, în condițiile legii.

Primarul conduce serviciile publice locale și, potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, acesta îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă și de autoritate tutelară și asigură funcționarea serviciilor publice locale de profil, coordonează realizarea serviciilor publice de interes local prestate prin intermediul aparatului de specialitate sau prin intermediul organismelor prestatoare de servicii publice și de utilitate publică de interes local, ia măsuri pentru prevenirea și, după caz, gestionarea situațiilor de urgență, ia măsuri pentru organizarea executării și executarea în concret a activităților pentru furnizarea serviciilor publice de interes local privind serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială.

Legea nr. 272/2004 și Codul familiei, republicat, cu modificările și completările ulterioare, prevăd responsabilități sporite în sarcina primarului, acesta fiind obligat să asigure respectarea drepturilor fundamentale ale copilului din comunitatea în care este ales.

B. Instituții ale administrației publice centrale de specialitate**Ministerul Internelor și Reformei Administrative**

Se recunoaște rolul important al poliției în intervenția în vederea prevenirii separării copilului de părinți, cu precădere în situațiile de abuz, neglijare și exploatare, inclusiv cele de violență în familie îndreptată asupra copilului, prin supravegherea familiilor cu risc în acest sens și sesizarea obligatorie a autorităților administrației publice locale prevăzute de lege pentru a interveni în aceste cazuri. Totodată, se recunoaște rolul poliției în intervenția, alături de ceilalți parteneri relevanți, în cadrul unor echipe multidisciplinare și interinstituționale, care vor trebui să fie formalizate.

Se pune accent pe colaborarea necondiționată în stabilirea, cu celeritate, a identității copiilor care trebuie să revină în țară prin repatriere sau readmisie, precum și în cazul copiilor părăsiți în unitățile sanitare ori fără acte de identitate.

Agencia Națională Antidrog

Având în vedere amploarea recent descoperită a fenomenului consumului de alcool, tutun și droguri în rândul

populației de copii și adolescenți, se subliniază importanța realizării unei sinergii a eforturilor de prevenire, în special pe partea de informare și educare a publicului larg și mai ales a grupurilor vulnerabile.

Ministerul Afacerilor Externe

Luând în considerare fenomenul complex al migrației ilegale, traficului de copii, prezenței copiilor români neacompaniați pe teritoriul altor state, copiilor repatriați și copiilor refugiați, se conturează clar rolul Ministerului Afacerilor Externe în protecția drepturilor copilului, prin asumarea responsabilităților legate în primul rând de comunicarea cu autoritățile străine, dar și de colaborarea cu autoritățile române în materie, cu precădere cu Ministerul Internelor și Reformei Administrative, Ministerul Justiției și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului. Ministerul Afacerilor Externe poate contribui la sensibilizarea factorilor responsabili din țările de destinație ale traficului de copii pentru o implicare mai solidă a autorităților respective, cu precădere în repatrierea copiilor.

Ministerul Culturii și Cultelor

În activitatea sa, Ministerul Culturii și Cultelor promovează libertatea de expresie și de creație, șansele egale și accesul liber la cultură, libertatea conștiinței și a credințelor religioase. Pe baza acestor libertăți și drepturi fundamentale, Ministerul Culturii și Cultelor poate promova multiculturalismul și protejarea culturii minorităților, precum și stimularea vieții culturale în cadrul comunităților locale.

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului

Educația pentru toți copiii afirmată atât de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, cât și de legislația internă în materie de educație este unul dintre drepturile care vor fi urmărite să se dezvolte cât mai plenar pe parcursul prezentei strategii. Se au în vedere copiii cu dizabilități, HIV/SIDA și boli cronice grave, precum și copiii care au discontinuități în frecventarea învățământului obligatoriu sau au abandonat școala din diverse motive. Totodată, sunt avuți în vedere părinții acestor copii, cadrele didactice care interacționează cu aceștia, precum și relația cu ceilalți copii și părinții lor, relația cu celelalte servicii din comunitate și autoritățile responsabile. În consecință, se va urmări realizarea unor școli incluzive, deschise pentru toți copiii.

În strânsă relație cu educația pentru toți copiii este și realizarea unor programe constante în ceea ce privește promovarea drepturilor copilului în unitățile de învățământ atât prin efortul direct al sistemului educațional, cât și cu sprijinul sistemului de asistență socială și protecția copilului și al societății civile.

Formarea inițială a specialiștilor care interacționează cu copilul este un aspect de interes major pentru prezenta strategie. Se va urmări ca toate categoriile de specialiști — cu prioritate din domeniul asistenței sociale și protecției copilului, al educației, sănătății, internelor și justiției — să fie pregătiți corespunzător, în acord și în spirit cu noua legislație privind protecția și promovarea drepturilor copilului. Totodată, se are în vedere armonizarea tuturor sistemelor existente de formare profesională (educațional, de sănătate, formare profesională a adulților și administrație), inițială și continuă, care să răspundă cerințelor actuale din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului.

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse

Prin departamentele și instituțiile aflate în subordinea sa, Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse joacă un rol important în implementarea prezentei strategii. În continuare vor fi amintiți principalii actori care vor interveni în acest sens:

— **Direcția Generală Incluziune și Asistență Socială** va continua demersurile necesare reformei instituționale pentru realizarea unui cadru coerent care va contribui la implementarea prezentei strategii (de exemplu, crearea Observatorului Social),

precum și demersurile pentru armonizarea legislației în materie prin valorificarea experienței acumulate de instituțiile care au o reformă avansată (de exemplu, ANPDC) sau care au demarat o reformă amplă (de exemplu, ANPH și ANPF) și cu respectarea domeniilor specifice de activitate care au o dinamică aparte și o necesitate de dezvoltare în acord cu normele internaționale (ANPDC, ANPH, ANPF și ANES). Totodată, va promova realizarea unor acte normative care să susțină complementaritatea și continuuul de servicii, mai ales pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție a copilului.

— **Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (ANPH)** coordonează la nivel central activitățile de protecție specială și de promovare a drepturilor persoanelor cu handicap, elaborează politicile, strategiile și standardele în domeniul promovării drepturilor persoanelor cu handicap, asigură urmărirea aplicării reglementărilor din domeniul propriu și controlul activităților de protecție specială a persoanelor cu handicap.

— **Autoritatea Națională pentru Protecția Familiei (ANPF)** va continua politica de dezvoltare a serviciilor necesare în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, de promovare a colaborării nemijlocite cu autoritățile și serviciile specializate pentru copiii victime ale abuzului, neglijării și exploatării, precum și armonizarea propriului cadru legislativ, cu precădere cu cel din domeniul asistenței sociale și protecției copilului și cel al justiției, mai ales în ceea ce privește standardele de calitate pentru serviciile adresate victimelor violenței în familie (adăposturi și centre de recuperare) și agresori (centre de consiliere).

— **Autoritatea Națională pentru Egalitatea de Șanse (ANES)** va dezvolta politica din domeniu, luând în considerare, pentru problemele care privesc copiii din această perspectivă, experiența și recomandările ANPDC. Un exemplu este analiza legislației în vigoare, inclusiv a Codului familiei, republicat, cu modificările și completările ulterioare, în vederea eliminării discriminării existente între băieți și fete cu privire la vârsta minimă de căsătorie, luând în considerare și derogările de vârstă (cum ar fi în cazul unei sarcini) — așa cum reiese și din recomandările Comitetului pentru Drepturile Copilului (Recomandarea nr. 22).

— **Autoritatea Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)** împreună cu agențiile din subordine va continua să își adapteze acțiunile în funcție de cerințele pieței și de nevoile tinerilor din familie și ale celor care părăsesc sistemul de protecție a copilului, va participa la realizarea unui cadru legislativ și administrativ unitar și coerent în ceea ce privește modul de abordare a unităților publice și private din propriul sistem; totodată, va colabora cu ANPDC în vederea monitorizării eficiente a copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, astfel încât să fie posibilă luarea măsurilor necesare pentru ca aceștia să poată menține legătura și să fie evitate consecințele negative ale separării lor de părinți.

— **Inspekția Muncii** va continua și va dezvolta demersurile în domeniul prevenirii și combaterii exploatării prin muncă.

Ministerul Justiției

În aplicarea justiției pentru copii, Ministerul Justiției va avea în vedere, cu prioritate, crearea la nivelul întregului teritoriu de secții/complete specializate pentru copil și familie, analizarea posibilității de înființare a tribunalelor specializate pentru cauze cu minori și de familie, precum și realizarea unor dispoziții procedurale speciale, simplificarea celor existente și sporirea garanțiilor procesuale acordate copiilor, corespunzător standardelor românești și europene în materia respectării drepturilor copilului. Totodată, se va conștientiza importanța vitală a aplicării principiului celerității în luarea deciziilor, precum și a lucrului în echipă cu celelalte instituții prevăzute de lege, cu

precădere cu direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, poliția și parchetul.

Ministerul Sănătății Publice

Dreptul la sănătate este consfințit în Constituția României tuturor cetățenilor, iar prin Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului sunt legiferați drepturile și obligațiile pacientului. În ceea ce privește dreptul la sănătate, ca drept fundamental al omului, Ministerul Sănătății Publice pune un accent deosebit pe menținerea stării de sănătate a populației, sprijinirea sănătății familiilor, a copiilor, a categoriilor de populație defavorizate. În consens cu politica în domeniul sănătății a Uniunii Europene și în acord cu documentele internaționale ratificate sau la care România este parte, au fost inițiate programe de acțiuni și măsuri de reformă. În dezvoltarea reformei sistemului de sănătate un pas important a fost adoptarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit prevederilor capitolului privind sănătatea publică, Ministerul Sănătății Publice desfășoară, prin programele naționale de sănătate, activități în scopul prevenirii îmbolnăvirilor, promovării și asigurării sănătății populației, inclusiv a copiilor. Prin aceste programe se asigură, pornindu-se de la o bază nediscriminatorie, accesul la servicii de prevenire a îmbolnăvirilor și de promovare a sănătății, la informarea și educarea populației pentru a lua decizii pentru propriul comportament și păstrarea sănătății.

În noua structură organizatorică care ține cont de procesul de descentralizare în domeniul sănătății, ca parte integrantă a procesului de reformă în sănătate prin adoptarea Legii nr. 95/2006, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Sănătății Publice a demarat și a extins sfera de activitate de la protecția și promovarea sănătății populației și crearea de strategii sanitare la implicarea nemijlocită în domeniul protecției copilului, familiei, printr-o abordare complexă corelată cu reforma întregului domeniu de protecție socială.

Sistemul de îngrijiri medicale din România, care este aproape în totalitate public, oferă acces egal la îngrijiri medicale pentru fiecare persoană, indiferent de sex, vârstă și domiciliu.

Se recunoaște rolul esențial al Ministerului Sănătății Publice în promovarea dreptului la sănătate al tuturor copiilor și, în acest sens, se va urmări integrarea serviciilor medicale din cadrul sistemului asistenței sociale și protecției copilului, prin coordonare metodologică, în cadrul sistemului de sănătate pentru a elimina dublarea eforturilor și paralelisme. Colaborarea cu Ministerul Sănătății Publice este foarte importantă pentru cunoașterea și de către personalul medical a schimbărilor apărute în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, prin armonizarea legislației în domeniu, promovarea drepturilor copilului în rândul personalului medico-sanitar și, nu în ultimul rând, prin conștientizarea colaborării cu autoritățile administrației publice locale, mai ales în ceea ce privește sesizarea obligatorie a cazurilor prevăzute de lege (copiii părăsiți în unitățile sanitare și cazurile de abuz, neglijare și exploatare).

Un accent deosebit se va pune pe dezvoltarea serviciilor comunitare destinate recuperării/reabilitării copilului cu dizabilități, în conformitate cu nevoile și resursele locale.

Educația permanentă și formarea continuă a specialiștilor din domeniul sănătății este un alt aspect de interes pentru prezenta strategie, astfel încât aceștia să ajungă să fie în permanență la curent cu reforma din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului.

Secretariatul General al Guvernului

O serie de autorități care au responsabilități în domeniile principale de interes ale prezentei strategii se află în subordinea primului-ministru sau a Guvernului, după caz. Dintre acestea le amintim pe următoarele:

— **Departamentul pentru Relații Interetnice.** Luându-se în considerare misiunea acestui departament, care funcționează în subordinea primului-ministru, de a promova diversitatea etnică din România, precum și de a combate rasismul și xenofobia, se vor avea în vedere programe comune în scopul păstrării și promovării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a copiilor aparținând minorităților naționale. Prin aceasta, prezenta strategie reafirmă poziția Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului de a avea în grijă toți copiii României.

— **Agenția Națională pentru Romi** (instituție care funcționează în subordinea Guvernului). Prezenta strategie este prima care recunoaște drept grup-țintă copiii aparținând minorităților naționale, cu sublinierea expresă a categoriei aparținând comunității rome. În consecință, se pune accent pe includerea socială, ca deziderat pentru toți copiii, și luarea unor măsuri specifice pentru creșterea accesului la serviciile medicale și educaționale ale copiilor romi, luându-se în considerare particularitățile specifice ale acestora.

— **Oficiul Român pentru Adopții.** Având în vedere accentul pus pe adopția națională, prezenta strategie subliniază necesitatea dezvoltării serviciilor de adopție și postadopție, conform standardelor minime obligatorii aprobate, precum și realizarea, de către Oficiul Român pentru Adopții, de metodologii specifice și proceduri de lucru care să vină în sprijinul profesioniștilor și să promoveze adopția pe plan intern. În ceea ce privește adopția internațională, Oficiul Român pentru Adopții, instituție care funcționează în subordinea Guvernului, coordonează și supraveghează procedurile derulate pe parcursul întregului proces și realizează cooperarea internațională în domeniu. Astfel, în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate de statul român în materia adopției prin convențiile și tratatele internaționale la care România este parte, Oficiul Român pentru Adopții colaborează cu toate instituțiile implicate în domeniu.

Autoritatea Națională pentru Tineret. În spiritul dreptului la timp liber și recreere, se subliniază aplicarea standardelor minime obligatorii aprobate în ceea ce privește organizarea taberelor, a activităților sportive și de socializare a tuturor adolescenților/tinerilor din familie, inclusiv a celor aflați în evidența sistemului de protecție a copilului, precum și a politicilor pentru tineret, combaterea marginalizării sociale, organizarea de proiecte interculturale și de dezvoltare a aptitudinilor tinerilor.

Avocatul Poporului este instituția care are drept scop apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor în raporturile acestora cu autoritățile administrației publice și al cărei mandat cuprinde ca domeniu distinct de activitate pe acela de soluționare a cererilor privind încălcări ale drepturilor copilului, familiei, tinerilor, persoanelor cu handicap. Șapte birouri teritoriale sunt funcționale: Alba Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Târgu Mureș și Suceava. Principalele probleme sesizate în prima parte a anului 2005 s-au referit la insuficiența resurselor materiale necesare creșterii copiilor, refuzul centrelor de plasament pentru continuarea protecției pentru tinerii înscriși la studii postuniversitare, schimbarea plasamentului copiilor de la un asistent maternal la altul, rele tratamente aplicate copiilor în unele centre de plasament, discriminarea copiilor proveniți din centrele de plasament în raport cu cei din familie, lipsa unei proceduri judiciare speciale care să permită judecarea cu celeritate a spețelor cu privire la copii. Prezenta strategie precizează locul Avocatului Poporului în relație cu atribuțiile de monitorizare a drepturilor copilului de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului.

Consiliul Național al Audiovizualului

În calitate de garant al interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, Consiliul Național al Audiovizualului are obligația să asigure protejarea demnității umane și a copiilor prin exercitarea dreptului de control asupra conținutului

programelor. Având în vedere persistența situațiilor de încălcare a drepturilor copilului în cadrul unor programe audiovizuale, prezenta strategie va asigura legătura permanentă dintre Consiliul Național al Audiovizualului și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului în vederea monitorizării drepturilor copilului și luării măsurilor adecvate în cazul încălcării lor, precum și realizarea unor activități specifice Consiliului în acest domeniu.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Prin intermediul acestei instituții se realizează principalele acțiuni de prevenire și sancționare a tuturor formelor de discriminare privind exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale ale copiilor și adulților. Pornind de la principiul nediscriminării, prezenta strategie îi conferă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării un rol-cheie atât pentru realizarea unor activități specifice din domeniul său, cât și pentru concretizarea parteneriatului cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului în vederea monitorizării drepturilor copilului.

Consiliul Național pentru Formarea Profesională a Adulților

Această autoritate autonomă, care este organizată și funcționează în sistem tripartit, va contribui la definirea ariei ocupaționale și la dezvoltarea sistemului de formare profesională continuă din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, prin aportul tuturor factorilor interesați, inclusiv al partenerilor sociali, prin intermediul comitetului sectorial din domeniul „Sănătate, igienă, asistență socială”.

CAPITOLUL VII

Partenerii în implementarea prezentei strategii

Pentru modernizarea și susținerea reformei sistemului de protecție și promovare a drepturilor copilului, o cerință importantă este aceea a implicării unui număr cât mai mare de parteneri la nivel național, regional, județean și local, care să împărtășească aceleași principii și valori în activitățile desfășurate pentru bunăstarea copilului.

Principalii parteneri în implementarea prezentei strategii sunt reprezentanții societății civile, prin intermediul organizațiilor neguvernamentale, universități și alte instituții de învățământ, institute de cercetare etc. Se urmărește realizarea unui dialog pe bază permanentă cu federațiile din domeniul asistenței sociale și protecției copilului, care s-au dovedit un interlocutor serios și eficient pentru consultarea organizațiilor neguvernamentale și primirea de sesizări și recomandări din partea acestora, însumând opinii similare sau convergente și reprezentând o „voce” puternică în domeniu.

Prezenta strategie subliniază necesitatea contractării serviciilor sociale de către organizațiile neguvernamentale și propune soluții concrete pentru realizarea acestui deziderat. S-a constatat, în mod obiectiv, că gestionarea serviciilor sociale de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului este o activitate dificilă și anevoioasă, acest fapt datorându-se mai multor factori: organigramă mare (de ordinul sutelor), lipsa specialiștilor (sunt situații în care specialiștii sunt înlocuiți de funcționari publici, lucru inacceptabil în interacțiunea directă cu copiii și cu clienții, în general, sau specializarea și promovarea pregătirii continue a personalului este ținută pe ultimul loc), posibilități reduse de menținere sau atingere a standardelor minime obligatorii. Ultimii doi factori sunt valabili și pentru situația serviciilor publice de asistență socială.

În strânsă legătură cu contractarea serviciilor sociale, se urmăresc întărirea statutului de utilitate publică acordat ONG-urilor și clarificarea aspectelor care țin de drepturile conferite de acest statut, inclusiv cele referitoare la contractarea de servicii. Unii dintre partenerii importanți din domeniul protecției copilului sunt Biserica Ortodoxă Română și cultele religioase recunoscute de lege, ale căror vocație socială și

eficacitate în acțiune le sunt recunoscute, dar, până în prezent, nu există un cadru instituțional în baza căruia să se perfecțeze această colaborare la nivel național. Serviciile sociale oferite de Biserică devin tot mai adaptate la caracteristicile și nevoile specifice fiecărei categorii de persoane, în funcție de mediul de proveniență a acestora: instituții de protecție, așezăminte sociale bisericesti sau propriul domiciliu. Prezenta strategie urmărește instituționalizarea colaborării cu Biserica, inclusiv pentru promovarea drepturilor copilului.

Un rol care trebuie să capete consistență aparține sindicatelor și patronatelor, mai ales în ceea ce privește integrarea socioprofesională a tinerilor, precum și prevenirea și combaterea exploatării prin muncă.

Rolul organismelor internaționale (Comisia Europeană, UNICEF și alte agenții ale Națiunilor Unite, USAID, Biroul Internațional al Muncii, Banca Mondială, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei etc.) și al reprezentanților altor state, prin intermediul ambasadelor (de exemplu, Franța), este unul cu dublă semnificație: atât de partener constant pe parcursul reformei, cât și de cofinanțator în vederea susținerii reformei și, implicit, în implementarea prezentei strategii.

CAPITOLUL VIII

Domeniile principale de interes și direcțiile de acțiune

Operaționalizarea prezentei strategii constă în determinarea domeniilor sale principale de interes și a direcțiilor aferente de acțiune. Pentru a fi relativ ușor de implementat și monitorizat, s-au desprins din cadrul legislativ existent și din nevoia exprimată constant din teritoriu un domeniu principal de interes și un subdomeniu al acestuia.

A. Domeniu principal de interes: Protecția și promovarea drepturilor copilului:

1. responsabilizarea familiei pentru creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii;
2. promovarea și respectarea drepturilor și libertăților civile ale copiilor;
3. creșterea accesului la serviciile de sănătate și adaptarea serviciilor medicale și de promovare a sănătății la nevoile copiilor;
4. realizarea unui acces egal la educație pentru toți copiii;
5. respectarea dreptului copilului la odihnă și promovarea activităților recreative și culturale;
6. monitorizarea drepturilor copilului;
7. respectarea dreptului copilului la protecție, prin intervenție multidisciplinară și interinstituțională, împotriva abuzului, neglijării și exploatării;
8. promovarea formării profesionale.

B. Subdomeniu de interes: Prevenirea separării copilului de părinți și protecția specială a copilului separat de părinți:

9. responsabilizarea comunităților locale pentru prevenirea separării copilului de părinți și în susținerea familiilor pentru creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii;
10. continuarea reformei serviciilor sociale pentru copil și familie;
11. protecția unor grupuri vulnerabile de copii și tineri care necesită o atenție specială (copiii străzii, copiii delincvenți, copiii cu dizabilități, HIV/SIDA și boli cronice grave/terminale, tinerii care urmează să părăsească sistemul de protecție).

Direcțiile de acțiune numerotate de la 1 la 11 sunt detaliate în termeni de obiective operaționale, activități, responsabili, parteneri, termene-limită și indicatori în primul Plan operațional 2008—2009 pentru implementarea Strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, care este parte integrantă a prezentei strategii.

Activitățile prevăzute în Planul operațional 2008—2009 aduc modificări, detaliază sau sunt complementare celor care se realizează în mod permanent la nivel central și local în domeniul

protecției și promovării drepturilor copilului, precum și în alte domenii conexe și, totodată, celor prevăzute în alte acte normative în care Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului este desemnată instituție responsabilă sau partener:

a) Strategia națională pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2007—2013, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.175/2005, conține o serie de prevederi legate de îmbunătățirea comunicării și colaborării interinstituționale din acest domeniu, precum și crearea de servicii adecvate pentru persoanele cu handicap.

b) Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale antidrog în perioada 2005—2008, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 323/2005, prevede acțiuni în colaborare cu sistemul de protecție a drepturilor copilului, care se adresează în principal prevenirii în familie și prevenirii comunitare prin intermediul unor activități de pregătire a părinților și campanii de sensibilizare a opiniei publice.

c) Planul național de acțiune pentru implementarea legislației în domeniul protecției drepturilor copilului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.058/2005, urmărește în principal aplicarea prevederilor din pachetul legislativ adoptat în iunie 2004, prin stabilirea unor acțiuni cum ar fi:

— verificarea existenței avizului Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului pentru toate proiectele de acte normative care fac referire la drepturile copilului;

— crearea unei baze de date la nivel național privind respectarea drepturilor copilului;

— elaborarea unei metodologii privind modalitățile de colaborare între specialiștii de la nivel local și județean;

— analiza și revizuirea actelor normative care reglementează statutul asistentului maternal.

d) Strategia națională împotriva traficului de persoane pentru perioada 2006—2010, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.654/2006, și Planul național de acțiune 2006—2007 în vederea implementării Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2006—2010, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.720/2006, au drept scop reducerea dimensiunilor fenomenului traficului de persoane și reducerea efectelor negative pe care acestea le au asupra cetățenilor și asupra societății în general. Prin implementarea obiectivelor strategice România va beneficia de un sistem național integrat de servicii publice care să asigure monitorizarea, evaluarea și prevenirea traficului de persoane, identificarea victimelor, protecția și reintegrarea socială a acestora, concomitent cu eficientizarea activității de identificare și pedepsire a traficantilor.

e) Planul național antisărăcie și promovare a incluziunii sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2002, cu modificările ulterioare, conține obiective și acțiuni menite să sprijine autoritățile publice locale în elaborarea și aplicarea unor programe antisărăcie și promovarea incluziunii sociale și să contribuie la formarea unei culturi a acțiunii sociale prin creșterea capacității de a identifica și de a soluționa problemele sociale. Fiind conceput ca o strategie pe termen lung, acesta este un program de construcție socială în vederea eliminării surselor de excluziune și discriminare și a asigurării accesului la servicii sociale fundamentale.

f) Strategia națională privind imigrația pentru perioada 2007—2010, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.122/2007, prevede promovarea admisiei și șederii legale a străinilor pe teritoriul României prin implementarea adecvată a prevederilor legislative aliniate la standardele Uniunii Europene.

g) Strategia națională de management integrat al frontierei de stat a României în perioada 2007—2010, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 324/2007, urmărește alinierea la principiile comunitare în ceea ce privește securizarea frontierei

de stat, prin care să se asigure creșterea gradului de securitate a României și a cetățenilor săi și fluidizarea traficului legal de persoane, precum și realizarea acquis-ului Schengen și accesarea în acest spațiu;

h) Strategia Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor, 2001—2010, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 430/2001, cu modificările și completările ulterioare, are drept scop instituționalizarea obiectivelor politice și responsabilizarea autorităților publice centrale și locale în aplicarea măsurilor concrete de îmbunătățire a situației cetățenilor români de etnie romă, sprijinirea formării și promovării unei elite intelectuale și economice din rândul romilor care să funcționeze ca facilitator al politicilor de integrare socială și modernizare, precum și eliminarea stereotipurilor, prejudecăților și practicilor care încurajează discriminarea cetățenilor români de etnie romă.

CAPITOLUL IX

Rezultatele așteptate

A. Protecția și promovarea drepturilor copilului:

a) existența unui sistem național de monitorizare a respectării drepturilor copilului;

b) diversificarea modalităților de informare a publicului larg privind respectarea drepturilor copilului și promovarea unei atitudini proactive în activitățile de diseminare;

c) întărirea capacităților parentale prin asumarea responsabilităților față de creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii;

d) crearea unui mecanism legal și interinstituțional de (re)stabilire rapidă a identității pentru copiii cărora li s-a încălcat acest drept;

e) existența unor mecanisme și proceduri adecvate de punere în practică a normelor care privesc menținerea relațiilor copiilor cu propriii părinți în caz de separare, divorț, părinți plecați la muncă în străinătate, executarea unei pedepse privative de libertate, părinți cu domiciliul în alte state, internări prelungite etc.;

f) realizarea cadrului legislativ și administrativ necesar pentru abordarea unitară a unităților publice și private care mediază munca în străinătate, în vederea monitorizării copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, cu scopul evitării consecințelor negative ale separării copiilor de părinți;

g) scăderea numărului de cazuri în care se încalcă dreptul copilului la demnitate, imagine și intimitate în mass-media și prin intermediul internetului;

h) creșterea nivelului de implicare a copiilor în luarea deciziilor care îi privesc atât în familie, cât și în societate în general, precum și în sesizarea încălcării drepturilor lor;

i) dezvoltarea și diversificarea modalităților de promovare și menținere a specificului etnic și cultural al copiilor aparținând minorităților naționale;

j) realizarea unui sistem eficient de promovare și ocrotire a sănătății copiilor și a familiilor acestora;

k) creșterea procentului de copii cu handicap care au accesat servicii de recuperare/reabilitare și creșterea calității serviciilor pentru copiii cu handicap din instituții;

l) reducerea numărului de copii neșcolarizați și care au abandonat școala pe motive socioeconomice;

m) creșterea procentului de copii cu dizabilități și dificultăți de adaptare școlară (re)integrați în învățământul de masă;

n) integrarea drepturilor copilului în sistemul și în procesul efectiv de învățământ, așa cum sunt ele prevăzute în Legea nr. 272/2004;

o) creșterea capacității copiilor/tinerilor de a lua decizii cu privire la orientarea școlară și profesională și dezvoltarea unei cariere corespunzător calităților și preferințelor exprimate de aceștia;

p) diversificarea și adaptarea modalităților de petrecere a timpului liber pentru copii;

r) direcționarea educației, în special a celei timpurii, către dezvoltarea la potențial maxim a personalității copilului, a talentelor și abilităților sale fizice și mentale;

s) crearea și dezvoltarea unui sistem unitar, coerent și comprehensiv de prevenire, semnalare/sesizare și intervenție în cazurile de abuz, neglijare și exploatare a copilului, inclusiv exploatare sexuală în scop comercial, exploatare prin muncă, trafic de copii, migrație ilegală, violență în familie și alte forme de violență asupra copilului;

t) definirea ariei ocupaționale, a calificărilor și ocupațiilor specifice, precum și a standardelor ocupaționale din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului;

u) promovarea sistemului de evaluare și certificare a competențelor dobândite în contexte nonformale și informale de învățare;

v) existența unui sistem național de formare inițială și continuă în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului a profesioniștilor care interacționează cu copilul;

x) clarificarea aspectelor care țin de drepturile conferite de statutul de utilitate publică al organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului;

y) creșterea compatibilității informațiilor și experienței României în domeniul protecției speciale a copiilor în raport cu alte țări din regiune.

B. Prevenirea separării copilului de părinți și protecția specială a copilului separat de părinți:

a) creșterea capacității autorităților administrației publice locale în asumarea problematicei copiilor din punct de vedere financiar, al profesionalizării resurselor umane și dezvoltării serviciilor în funcție de nevoile specifice identificate;

b) creșterea numărului de centre de zi și alte servicii de prevenire a separării copilului de părinți, servicii de sprijin al familiilor, înființate la nivelul comunităților locale în vederea apropierii serviciilor de beneficiari;

c) creșterea eficienței parteneriatelor centrale și locale, interinstituționale, public-private, inclusiv prin crearea cadrului legal necesar pentru contractarea serviciilor sociale publice pentru copii de către organismele private acreditate;

d) creșterea numărului de servicii rezidențiale pe model familial, concomitent cu scăderea numărului instituțiilor de tip clasic, precum și a serviciilor rezidențiale cu un număr de peste 100 de copii;

e) scăderea numărului de copii părăsiți de părinți în unitățile sanitare;

f) creșterea calității serviciilor prin dezvoltarea sistemului de standardizare, acreditare, licențiere și inspecție;

g) dezvoltarea și diversificarea serviciilor de tip familial;

h) scăderea duratei de ședere a copiilor în sistemul de protecție specială prin realizarea cadrului legal necesar pentru integrarea copilului separat de familia sa într-un mediu stabil permanent, în cel mai scurt timp posibil de la luarea sa în evidență în cadrul sistemului de protecție a copilului;

i) existența unei contribuții semnificative a ANPDC la asigurarea compatibilității, complementarității și continuumului de servicii pentru copiii și adulții cu dizabilități;

j) creșterea numărului de servicii specializate pentru copiii separați de părinți care necesită o atenție specială (copiii străzii, copiii delincvenți, copiii cu dizabilități, HIV/SIDA și cu boli cronice grave/pronostic limitat, tinerii);

k) scăderea numărului de copii ai străzii;

l) reglementarea aspectelor care țin de finanțarea sistemului de prevenire a separării copilului de familie și sistemului de protecție a copilului, la nivelul consiliilor județene, al consiliilor locale de la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor, precum și al consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București.

CAPITOLUL X

Bugetul necesar implementării prezentei strategii

În vederea atingerii rezultatelor așteptate prin implementarea prezentei strategii, se estimează o creștere a necesarului de resurse financiare. Un argument în plus pentru a justifica efortul financiar al Guvernului și al autorităților administrației publice locale este faptul că, dacă strategiile anterioare s-au concentrat pe dreptul la protecție specială a copiilor, prezenta strategie vizează un grup-țintă mult mai mare și toate drepturile copilului.

Implementarea prezentei strategii se finanțează din următoarele surse:

— bugetul de stat, prin bugetele ministerelor, autorităților și instituțiilor responsabile prin finanțarea programelor de interes național pentru protecția și promovarea drepturilor copilului — contribuie la realizarea activităților care vizează, în general, elaborarea și aprobarea actelor normative, precum și a programelor (cadru) de formare profesională, a standardelor și metodologiilor, care intră în sfera de activități curente ale instituțiilor responsabile;

— bugetul județului – contribuie, în principal, la înființarea și dezvoltarea serviciilor de protecție specială a copilului separat de părinți, precum și a celor specializate care se adresează copilului la risc de separare și altor categorii de copii menționate la cap. V „Grupurile țintă ale prezentei strategii”;

— bugetul local al sectoarelor municipiului București — contribuie, în principal, la înființarea și dezvoltarea serviciilor menționate anterior în cazul bugetului județului, precum și a serviciilor pentru prevenirea separării copiilor de familie;

— bugetele locale ale comunelor, orașelor și municipiilor — contribuie, în principal, la înființarea și dezvoltarea serviciilor pentru prevenirea separării copiilor de familie;

— fonduri externe: programe bilaterale, fonduri rambursabile și fonduri nerambursabile, în condițiile legii — contribuie la înființarea serviciilor pentru copii și familie, la derularea de campanii de sensibilizare/conștientizare a publicului, la realizarea de studii și cercetări în domeniu, precum și la finanțarea punctuală a consultanței în cazul activităților care vizează elaborarea și aprobarea actelor normative, precum și a programelor (cadru) de formare profesională, a standardelor și metodologiilor; aceste fonduri provin în principal de la organisme internaționale menționate în cap. VII „Partenerii în implementarea prezentei strategii”;

— donații, sponsorizări sau alte contribuții din partea persoanelor fizice ori juridice din țară și din străinătate, în condițiile legii;

— alte surse de finanțare, în conformitate cu legislația în vigoare.

Toate sursele menționate vor fi analizate în detaliu cu ocazia stabilirii modalităților concrete de evaluare și monitorizare a prezentei strategii, așa cum este precizat în cap. XII.

CAPITOLUL XI

Oportunități și constrângeri Oportunități:

— conștientizarea, de către publicul larg și de autoritățile administrației publice centrale și locale, a necesității îmbunătățirii sistemului de protecție a copilului din România, care a reprezentat în egală măsură și condiție pentru integrarea României în Uniunea Europeană;

— sprijinul larg oferit României de organisme internaționale și reprezentanți ai altor state pentru armonizarea practicilor de îngrijire a copilului și dezvoltarea serviciilor destinate acestora la cele utilizate în țări dezvoltate;

— experiența acumulată până în prezent în domeniul promovării și creării de modele ale serviciilor pentru copii și familii atât în sectorul public, cât și în cel privat;

— existența cadrului legislativ comprehensiv, modern și armonizat standardelor europene în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului;

— existența precizărilor clare în legislație privind responsabilizarea comunităților locale în luarea măsurilor pentru înființarea serviciilor sociale de proximitate pentru copii și familii;

— numărul important de organizații neguvernamentale care sunt implicate în domeniu și profesionalismul acestora;

— deschiderea instituțiilor centrale și locale față de colaborarea în domeniul problematicei copiilor cu organizațiile neguvernamentale și mediul de afaceri;

— unificarea problematicii copilului și familiei la nivel județean;

— interesul declarat al Guvernului pentru realizarea cadrului legal necesar pentru contractarea serviciilor sociale pentru copii de către organizațiile neguvernamentale;

— existența standardelor minime obligatorii pentru serviciile de prevenire a separării copilului de familie și pentru serviciile de protecție specială a copilului separat de părinți;

— implicarea constantă a instituțiilor centrale, concretizată în grupuri interministeriale, pentru găsirea celor mai bune căi și instrumente de lucru care să asigure protecția reală a copiilor, precum și promovarea drepturilor acestora;

— experiența existentă în derularea programelor de interes național;

— profesionalizarea dialogului dintre diverșii furnizori de servicii și instituțiile centrale și locale implicate în domeniu.

Constrângeri

În raport cu sistemul instituțional:

— rezistența la descentralizare a structurilor administrative, până la nivelul autorităților publice locale, motivată de lipsa experienței acestora din urmă în managementul și organizarea serviciilor sociale;

— lipsa unei experiențe în implicarea comunității, a mediului de afaceri și a cetățenilor în acțiuni sociale, de binefacere;

— ritmul lent de reformă din alte sectoare de activitate complementare sistemului de protecție a copilului — educație, sănătate, administrație locală.

În raport cu resursele umane:

— lipsa de atractivitate a serviciilor din mediul rural față de personalul calificat în domeniile de asistență socială, psihologie, kinetoterapie etc.;

— sistemul actual de salarizare care facilitează migrația către alte domenii de activitate;

— rezistența la schimbare a personalului preluat din vechile instituții de ocrotire și educare;

— statutul neomogen al personalului la nivel național, respectiv o parte fiind funcționari publici, aceștia nu își pot exercita pe deplin profesia pentru care s-au pregătit;

— lipsa unui sistem coerent de formare profesională continuă și slaba ofertă existentă pe piață în acest domeniu.

În raport cu finanțarea:

— ritmul lent al reformelor economice, care determină menținerea la cote ridicate a ratei de sărăcie și apariția fenomenului migrației în străinătate, care afectează situația familiilor și copiilor;

— incapacitatea consiliilor locale de a face plăți în mod constant și integral către beneficiari;

— percepția eronată a partenerilor externi asupra faptului că nivelul de succes al României în domeniul protecției copilului se suprapune peste domeniul promovării și respectării drepturilor copilului, ceea ce a condus deja la diminuarea fondurilor externe.

CAPITOLUL XII

Evaluarea și monitorizarea prezentei strategii

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.432/2004 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului, cu modificările și completările ulterioare, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului coordonează activitățile și măsurile de implementare a obiectivelor cuprinse în prezenta strategie și evaluează impactul aplicării obiectivelor strategice.

Monitorizarea și evaluarea implementării prezentei strategii constau, în principal, în verificarea atingerii obiectivelor operaționale. În acest sens se vor elabora instrumente de monitorizare și evaluare a Planului operațional 2008—2009 pentru implementarea prezentei strategii. Instrumentele de monitorizare s-au elaborat în cursul anului 2006 și au detaliat indicatorii în termeni cantitativi și/sau calitativi.

Evaluarea se va realiza în mod periodic, anual și la încheierea perioadelor de implementare a planurilor operaționale, incluzând atât o componentă internă, cât și una

externă. Evaluarea internă va fi efectuată de către persoane desemnate din cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului. Evaluarea externă se va realiza la încheierea perioadelor de implementare a planurilor operaționale și, pentru asigurarea obiectivității, va fi efectuată de către persoane sau instituții specializate. Evaluarea externă va cuprinde și elemente de impact și recomandări, pe de o parte, pentru reajustarea activităților, iar pe de altă parte, pentru realizarea strategiilor viitoare din acest domeniu.

La încheierea etapelor consemnate prin planurile operaționale se va lua în considerare revizuirea per ansamblu a prezentei strategii.

Monitorizarea se va realiza în mod sistematic și complex de către persoane desemnate din cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului.

În sprijinul măsurării indicatorilor din planul operațional și al rezultatelor așteptate ale implementării prezentei strategii se vor utiliza sistemul național de monitorizare a protecției copilului (CMTIS), precum și alte mijloace de monitorizare.

ANEXA Nr. 2

PLANUL OPERAȚIONAL**pentru implementarea Strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008—2013****A. Domeniu principal de interes: Protecția și promovarea drepturilor copilului****1. Responsabilizarea familiei pentru creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii**

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
1.1. Educarea adolescenților și a părinților în spiritul valorilor familiale, al responsabilităților parentale și al noii viziuni referitoare la protecția drepturilor copilului în familie	1.1.1. Introducerea unei discipline opționale referitoare la educația premaritală a adolescenților și tinerilor în învățământul liceal, profesional, în școlile de arte și meserii	MECT	ANPDC, ISJ, ORI	Trim. IV 2009	Programa-cadru referitoare la educația premaritală, aprobată
	1.1.2. Introducerea în legislație a obligativității consilierii premaritale pentru cei aflați la vârsta minimă legală pentru căsătorie și care doresc să se căsătorească. Acordarea consilierii premaritale în aceste cazuri va fi stabilită prin act normativ și va putea fi realizată inclusiv în centrele de consiliere pentru părinți și copii din cadrul sistemului de protecție a copilului	ANPDC	MJ	Trim. III 2009	Actul normativ prin care se reglementează obligativitatea consilierii premaritale
	1.1.3. Elaborarea și aprobarea unei metodologii pentru „Școala părinților”, care se derulează în centrele de consiliere pentru părinți și copii și în centrele sau cabinetele de asistență psihopedagogică	ANPDC, MECT	ONG	Trim. IV 2008	Ordin comun prin care se aprobă metodologia pentru „Școala părinților”

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	1.1.4. Dezvoltarea rețelei de centre de consiliere pentru părinți și copii la nivelul municipiilor și orașelor mari. Realizarea programului „Școala părinților” în toate centrele de consiliere pentru părinți, centrele maternale și în centrele de zi	CL, CLS	ANPDC, ONG	Trim. IV 2008	Numărul serviciilor de consiliere pentru părinți și copii nou-înființate. Conținutul rapoartelor de inspecție cu precizări referitoare la desfășurarea programului „Școala părinților”
1.2. Sensibilizarea populației în ceea ce privește atât dispozițiile legale privind primordialitatea responsabilității părinților referitoare la creșterea, îngrijirea și educarea copiilor, cât și în ceea ce privește sancțiunile ce decurg din nerespectarea obligațiilor părintești	1.2.1. Derularea campaniilor de educație privind drepturile copilului	ANPDC	CL, CJ/CLS, ONG, organisme internaționale, mass-media	2008—2010	Studiul de evaluare a impactului celor două campanii
	1.2.2. Continuarea și dezvoltarea colaborării interinstituționale privind promovarea mesajelor pentru părinți despre practicile pozitive de educare și creștere a copilului, axate pe ascultarea, consultarea și libera exprimare a acestuia, în cadrul campaniilor/programelor/activităților de informare-educare-comunicare desfășurate de fiecare instituție responsabilă în parte	ANPDC, MECT	CNAS, DGASPC, ISJ, ONG, organisme internaționale	2008—2013	Conținutul materialelor informative; rapoartele activităților desfășurate
1.3. Responsabilizarea părinților care nu locuiesc cu copiii lor (în caz de divorț, plecare la muncă în străinătate etc.)	1.3.1. Identificarea și diseminarea bunelor practici ale instanțelor în cazul stabilirii pensiei de întreținere datorate de părintele care realizează venituri din propriile afaceri, activități independente sau care domiciliază și își desfășoară activitatea pe teritoriul altor state	MJ, ANPDC	MMFES	Trim. III 2009	Studiu privind modalitățile de obligare la plata pensiei de întreținere în cazul părinților care realizează venituri din propriile afaceri, activități independente sau care domiciliază și își desfășoară activitatea pe teritoriul altor state

Rezultate:

- diversificarea modalităților de informare a publicului larg privind respectarea drepturilor copilului și promovarea unei atitudini proactive în activitățile de diseminare;
- întărirea capacităților parentale prin asumarea responsabilităților față de creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii.

2. Promovarea și respectarea drepturilor și libertăților civile ale copiilor

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
2.1. Respectarea dreptului la opinie al copilului	2.1.1. Elaborarea normelor metodologice privind audierea copilului în cadrul CPC	ANPDC	DGASPC, CJ	Trim. III 2008	Metodologia aprobată prin ordin al secretarului de stat al ANPDC
2.2. Reducerea semnificativă a numărului de copii fără acte de identitate	2.2.1. Asigurarea gratuității expertizei medico-legale pentru înregistrarea nașterii copilului, conform prevederilor art. 12 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului prin prevederea sumelor necesare cu această destinație, în baza situației din anul precedent, în cadrul bugetelor consiliilor locale de la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor, respectiv consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București	CL, CLS	ANPDC	Trim. III 2008	Linia bugetară specifică în cadrul bugetului CL, CLS reflectată în bugetul de stat aprobat pentru anul 2008
	2.2.2. Realizarea unui sistem de raportare a cazurilor de copii fără acte de identitate din comunități, precum și a comunităților cu risc descoperite cu ocazia acțiunii la nivel național	ANPDC	CJ/CLS — DGASPC, CL, organisme internaționale	Trim. I 2009	Raportul național realizat în baza rapoartelor județene și ale sectoarelor municipiului București, întocmit de ANPDC
	2.2.3. Monitorizarea comunităților la nivelul cărora au fost identificate cazuri de copii fără identitate și intervenția în toate situațiile în care se constată încălcarea dreptului la identitate	ANPDC, CJ, CL	Instituția prefectului, ASP, IJP, DGASPC	Trim. II 2009	Raportul național în baza rapoartelor județene și ale sectoarelor municipiului București, întocmit de ANPDC
2.3. Conștientizarea populației, precum și a autorităților/instituțiilor privind importanța menținerii relațiilor dintre copii și părinți în cazul copiilor separați temporar de părinții lor	2.3.1. Elaborarea și aprobarea unei metodologii-cadru de lucru pentru SPAS-uri privind informarea și consilierea părinților care pleacă la muncă în străinătate privind drepturile și obligațiile ce le revin și importanța menținerii legăturilor personale cu copiii care rămân în țară	ANPDC	MECT, SPAS, DGASPC, ONG	Trim. III 2008	Metodologia aprobată prin ordin al secretarului de stat al ANPDC
	2.3.2. Informarea părinților privind drepturile și obligațiile pe care le au față de copiii lor	ANPDC	DGASPC, SPAS, ONG	Trim. IV 2008	Materiale informative diseminate
	2.3.3. Popularizarea în spațiul european a legislației românești privind protecția drepturilor copilului și în special privind obligativitatea menținerii legăturilor dintre părinți și copii în situațiile prevăzute de lege: părinți plecați la muncă în străinătate, părinți cu domiciliul în state diferite, deplasarea în străinătate a copiilor cu unul dintre părinți	MAE	ANPDC, ONG, organisme internaționale	2008—2013	Materiale informative diseminate și alte mijloace de informare utilizate

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	2.3.4. Îmbunătățirea procedurii juridice în situațiile de încredințare a copilului în caz de divorț, în sensul obligativității instanței de a se pronunța cu privire la dreptul copilului de a menține legături personale cu celălalt părinte prin nominalizarea modalităților și a condițiilor în care se realizează acestea, precum și a măsurilor asigurătorii și garanțiilor adecvate pentru a asigura exercitarea normală a relațiilor personale și înapoierea imediată a copiilor la terminarea perioadei de vizită	MJ	ANPDC	Trim. III 2009	Completarea Codului de procedură civilă
	2.3.5. Elaborarea cadrului normativ de implementare a prevederilor Convenției asupra relațiilor personale care privesc copiii, adoptată la Strasbourg la 15 mai 2003, ratificată de România prin Legea nr. 87/2007, cu prevederea ca în cazuri de divorț, la recomandarea judecătorilor, atât părinții, cât și copiii să fie incluși în programe de consiliere	ANPDC, MJ	MAE, MMFES, ONG, organisme internaționale	Trim. I 2009	Modificarea și completarea cadrului normativ existent; alte acte normative adoptate; acorduri bilaterale
2.4. Realizarea unui cadru legislativ coerent referitor la respectarea, protejarea dreptului la imagine, intimitate și viață privată a copilului	2.4.1. Realizarea unui studiu în vederea identificării tuturor situațiilor care afectează imaginea și implicit demnitatea copilului, care să includă, printre altele, și definirea clară și fără echivoc a situațiilor care pot genera încălcarea acestui drept	ANPDC	CNA, CND, asociații de presă, DGASPC, universități, ONG, organisme internaționale	Trim. II 2009	Studiul
	2.4.2. Elaborarea unui plan de acțiune cuprinzând măsurile legislative și administrative rezultate din recomandările studiului	ANPDC	CNA, CND, asociații de presă, DGASPC, ONG, MC	Trim. IV 2009	Hotărârea Guvernului prin care se aprobă planul de acțiune
	2.4.3. Monitorizarea emisiunilor radio—TV pentru copii și a celor dedicate promovării drepturilor copiilor, monitorizarea emisiunilor care încalcă prevederile legale cu privire la respectarea dreptului la imagine, intimitate și viața privată a copilului și transmiterea semestrială a rapoartelor la ANPDC	CNA	ANPDC	2008—2013	Realizarea modificărilor legislative/administrative necesare; rapoartele semestriale
	2.4.4. Monitorizarea site-urilor de internet și transmiterea semestrială a rapoartelor la ANPDC	MT	ANPDC, MC	2008—2013	Realizarea modificărilor legislative/administrative necesare; rapoarte semestriale
	2.4.5. Includerea printre criteriile de acordare a licențelor pentru frecvențele de emisie a spațiului alocat emisiunilor radio—TV dedicate promovării drepturilor copiilor	CNA	ANPDC	Trim. I 2009	Realizarea modificărilor legislative necesare

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
2.5. Promovarea și facilitarea în cadrul familiei, în instituțiile de tip rezidențial, în școli și alte instituții, precum și în procedurile judiciare și administrative a respectării opiniilor copiilor și participarea lor în toate problemele care îi privesc	2.5.1. Realizarea unui studiu cu privire la exercitarea dreptului copilului la libera exprimare, consultarea și participarea copilului în unitățile de învățământ preșcolar, școlar și liceal, instituțiile rezidențiale, unitățile sanitare, justiție și altele	MECT — ISE	ANPDC, ISJ, universități, OPA, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Raportul final al studiului
	2.5.2. Elaborarea unor proceduri clare privind modul de exercitare a dreptului copilului de a solicita și primi informații, precum și de a fi consultat și de a-și exprima opinia în cadrul diferitelor instituții care furnizează servicii pentru copii și punerea acestora la dispoziția clienților, sub forme adaptate nevoilor acestora, de către instituțiile în cauză	ANPDC	MMFES, MSP, MECT, MIRA, MJ, ANT, ANA, CJ/CLS	Trim. I 2010	Ordinul comun de aprobare a procedurilor și materialele elaborate de ministerele responsabile, pentru a fi aduse la cunoștință
	2.5.3. Inițierea realizării și promovarea unui cod de conduită conținând principiile etice pe care trebuie să le respecte specialiștii care în activitatea desfășurată interacționează cu copiii	MMFES, ANPDC	MSP, MECT, MIRA, MJ, ANT, ANA, universități, organizații profesionale, ONG, organisme internaționale	Trim. III 2009	Coduri de conduită
2.6. Conștientizarea copiilor privind importanța exercitării dreptului de a cere și primi informații, de a-și exprima opinia, de a depune plângeri, de a se asocia și participa la viața comunității, de a-și menține specificul etnic și cultural	2.6.1. Modificarea procedurilor ANPDC de consultare cu privire la exercitarea drepturilor copilului prin introducerea consultării obligatorii a organizațiilor de copii și tineri	ANPDC, ANT	MECT, CJ/CLS, ONG	Trim. IV 2008	Includerea acestei activități în Regulamentul de organizare și funcționare a ANPDC și planificarea acestei activități
	2.6.2. Elaborarea unor materiale informative pentru copii cu privire la modalitățile de a sesiza nerespectarea drepturilor copilului și diseminarea acestora	ANPDC	MECT, ANT	2008—2013	Materiale informative diseminate
	2.6.3. Realizarea unor programe destinate menținerii identității etnice, lingvistice și culturale în rândul copiilor minorităților etnice (organizarea unor universități de vară multiculturale; respectarea unor elemente de tradiție în școli și alte instituții, cum ar fi realizarea unor serbări cu specificul etniei, portul hainelor tradiționale; mediatizarea unor povești de succes ale copiilor și familiilor din cadrul etniei respective etc.)	DRI, ANR, ANT	ANPDC, MECT, MCC, CNCD, ONG, organizații neguvernamentale ale minorităților, mass-media	2008—2013	Lista programelor și rapoartele programelor

Rezultate:

- crearea unui mecanism legal și interinstituțional de (re)stabilire rapidă a identității pentru copiii cărora li s-a încălcat acest drept;
- realizarea unui cadru legislativ coerent în ceea ce privește menținerea relațiilor copiilor cu propriii părinți, în caz de separare, divorț, părinți plecați la muncă în străinătate, executarea unei pedepse privative de libertate, părinți cu domiciliul în alte state, internări prelungite etc.;
- scăderea numărului de cazuri în care se încălcă dreptul copilului la demnitate, imagine și intimitate în mass-media prin intermediul internetului;
- creșterea nivelului de implicare a copiilor în luarea deciziilor care îi privesc atât în familie, cât și în societate în general, precum și în sesizarea încălcării drepturilor lor;
- dezvoltarea și diversificarea modalităților de promovare și menținere a specificului etnic și cultural al copiilor aparținând minorităților naționale.

3. Creșterea accesului la serviciile de sănătate și adaptarea serviciilor medicale și de promovare a sănătății la nevoile copiilor

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
3.1. Creșterea eficienței în acordarea serviciilor sociomedicale de promovare și ocrotire a sănătății copiilor și a familiilor acestora, în general, și în special în zonele rurale și în cazul familiilor sărace	3.1.1. Monitorizarea la nivel național a sistemului de vizitare la domiciliu în vederea asigurării educației pentru sănătate în primul an de viață al copilului prin intermediul medicilor de familie, asistentelor medicale comunitare, mediatorilor sanitari, altor persoane autorizate, inclusiv prin programe de voluntariat	MSP, CNAS	ANPDC, CJ/CLS, CL, ASP, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Situația statistică a CNAS
	3.1.2. Promovarea și sprijinirea programelor de educație sexuală și informare a tinerilor în scopul prevenirii sarcinilor nedorite și evitării riscului de abandon al copiilor	MECT	MSP și ANPDC, ONG, organisme internaționale	2008—2013	Raportul grupului de lucru pe această temă, cu soluțiile identificate
3.2. Creșterea accesului copiilor cu handicap la serviciile de recuperare/reabilitare	3.2.1. Revizuirea și completarea ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție, al ministrului Educației și Cercetării, al ministrului Sănătății și familiei și al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap nr. 18/3.989/416/142/ 2003 privind aprobarea Ghidului metodologic pentru evaluarea copilului cu dizabilități și încadrarea într-un grad de handicap	ANPDC, MECT, MSP și ANPH	DGASPC, CPC, ONG, universități, organisme internaționale	Trim. III 2008	Ordinul comun de revizuire și completare
	3.2.2. Revizuirea reglementărilor legale cu privire la acordarea serviciilor medicale și de reabilitare destinate copilului cu handicap din cadrul serviciilor specializate înființate și dezvoltate de CJ/CLS	ANPDC, MSP	CJ/CLS	Trim. IV 2009	Reglementarea acordării serviciilor medicale și de reabilitare, prin hotărâre de Guvern
	3.2.3. Elaborarea și aprobarea normelor metodologice privind întocmirea și monitorizarea planului de recuperare pentru copilul cu handicap	ANPDC	MECT, MSP, ANPH, DGASPC, CPC, ONG	Trim. II 2009	Ordinul comun prin care se aprobă normele metodologice
	3.2.4. Inițierea și participarea la studii și cercetări privind cele mai bune practici privind îngrijirea copiilor cu handicap grav în instituții, precum și practici privind contenționarea	ANPDC	MECT, MSP, ANPH, DGASPC, ONG	Trim. IV 2008	Numărul anual de studii și cercetări privind îngrijirea copiilor cu handicap grav în instituții, precum și cu privire la practicile privind contenționarea

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	3.2.5. Elaborarea și aprobarea normelor metodologice privind îngrijirea copiilor cu handicap psihic	ANPDC	MECT, MSP, ANPH, DGASPC, CPC, ONG	Trim. IV 2008	Ordinul comun prin care se aprobă normele metodologice
	3.2.6. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor de recuperare/reabilitare pentru copilul cu handicap, cu HIV/SIDA, boli cronice grave/terminale (servicii specializate de zi, servicii de respiro, centre tip hospice și alte servicii de tip paleativ, asistenți maternali specializați, servicii mobile de recuperare/reabilitare la domiciliu, centre de dezvoltare pentru intervenția precoce etc. — în funcție de nevoile specifice ale județului/sectorului)	MSP, MECT și CJ/CLS	ANPDC, CNAS, ISJ, ASP, ONG	2008—2013	Creșterea numărului de copii cu nevoi speciale care beneficiază de servicii de recuperare/reabilitare, în funcție de nevoile lor
	3.2.7. Monitorizarea activităților destinate copiilor cu HIV/SIDA aflați în evidența direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, derulate în cadrul Programului Fondul Global	ANPDC	MSP, CJ/CLS, ONG, organisme internaționale	Permanent	Stadiul de implementare a activităților din cadrul programului
	3.2.8. Realizarea și derularea unor programe de formare a părinților copiilor cu handicap, precum și a celorlalte categorii de persoane care îngrijesc în sistem familial copilul cu handicap (tutore, asistent personal, asistent maternal etc.) cu privire la importanța recuperării/reabilitării și metode/tehnici de lucru cu copilul la domiciliu	ANPDC, ANPH	MSP, CJ/CLS, ONG;	2008—2013	Ordinul de aprobare a programei-cadru de formare; rețea de formatori la nivel național
	3.2.9. Analiza legislației referitoare la beneficiile sociale ale copilului cu handicap cu scopul găsirii unei soluții pentru adaptarea acestor beneficii la nevoile concrete ale copilului	ANPDC și ANPH	CJ/CLS, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Actul normativ prin care se aprobă soluția identificată
	3.2.10. Înființarea secțiilor de psihiatrie infantilă în județele unde în prezent nu există	ANPDC, MSP	ANPDC	Trim. IV 2008	Numărul de secții de psihiatrie înființate

Rezultate:

- realizarea unui sistem eficient de promovare și ocrotire a sănătății copiilor și a familiilor acestora;
- creșterea procentului de copii cu handicap care au accesat servicii de recuperare/reabilitare și creștere a calității serviciilor pentru copii cu handicap din instituții.

4. Realizarea unui acces egal la educație, inclusiv la educația timpurie, pentru toți copiii

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori
4.1. Creșterea capacității consiliilor locale în a preveni și reduce neșcolarizarea și abandonul școlar datorat unor cauze socioeconomice	4.1.1. Elaborarea și aprobarea unor proceduri și instrumente privind identificarea și sesizarea cazurilor de abandon școlar și a celor cu risc de abandon școlar, inclusiv ca urmare a exploatării prin muncă, de către unitățile școlare către SPAS/persoane cu atribuții în asistența socială.	MECT, ANPDC și Poliția Română	ISJ, CL/CLS, ONG	Trim. IV 2009	Ordinul comun prin care se aprobă procedurile și instrumentele Număr de cazuri sesizate anual

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori
	Sesizarea cazurilor de copii neșcolarizați de către SPAS/persoane cu atribuții în asistența socială unităților școlare și ISJ				
	4.1.2. Introducerea obligativității pentru autoritățile publice locale de a analiza cazurile de copii neșcolarizați și ale celor care au abandonat școala în vederea soluționării cazurilor și realizării activităților de prevenire în cazul comunităților cu risc ridicat. Transmiterea informațiilor referitoare la cazurile de neșcolarizare și abandon școlar (număr, cauze, soluții, activități de prevenire etc.) trimestrial la ISJ, DGASPC și, ulterior, la MECT și ANPDC	CL/CLS	DGASPC, ISJ, ANPDC	2008—2013	Rapoartele trimestriale de monitorizare
	4.1.3. Includerea copiilor neșcolarizați și a celor care au abandonat școala în programe de sprijin adaptate situației lor, precum și activități de consiliere, realizate în parteneriat de CL/CLS, unitățile școlare și/sau ISJ și alte instituții relevante	CL/CLS și ISJ	Unitățile școlare, DGASPC, ANR — birouri regionale, ONG, serviciile de probațiune	2008—2013	Rapoartele trimestriale de monitorizare
	4.1.4. Promovarea programelor privind creșterea numărului de centre de zi în școli, precum și al școlilor cu regim de semiinternat, cu precădere în zonele în care există un număr crescut de copii care au întrerupt procesul educațional din cauza dificultăților de acces la unitățile de învățământ școlar	MECT, CL/CLS	ISJ și unitățile de învățământ, CJ/CLS — DGASPC, ONG, organisme internaționale	2008—2013	Creșterea numărului de centre de zi în școli, precum și al școlilor cu regim de semiinternat
	4.1.5. Stimularea participării active a copiilor în prevenirea abandonului școlar (educarea de la egal la egal)	MECT	ISJ, ONG, organisme internaționale	2008—2013	Numărul de copii care au participat la program — raportul programului de acțiune
	4.1.6. Introducerea programului de consultare, informare reciprocă, schimb de experiențe „De vorbă cu părinții” în toate unitățile de învățământ preșcolar și gimnazial, în special cele cu risc de abandon școlar	MECT	ISJ, ANR, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Numărul de părinți participanți la întâlniri/cursuri
	4.1.7. Realizarea de activități de informare a comunităților dezavantajate, cu precădere din zonele rurale și/sau izolate, în scopul stimulării frecventării de către copii a învățământului obligatoriu	MECT și ANR	ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Numărul de activități de informare; numărul de persoane informate
	4.1.8. Extinderea rețelei de mediatori școlari și a centrelor de zi organizate în școli, în vederea creșterii numărului de copii rromi incluși în învățământul obligatoriu	MECT	ANPDC, ANR, CL/CLS, DGASPC, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2010	Numărul de mediatori școlari și numărul de centre de zi

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori
	4.1.9. Creșterea eficacității și eficienței programelor de educație de gen	ANR și MECT	ANPDC, CL/CLS, DGASPC, ISJ, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2010	Numărul copiilor care au beneficiat de educație de gen
4.2. Creșterea accesului copiilor cu handicap și al celor cu dificultăți de adaptare școlară la servicii educaționale adaptate nevoilor lor în vederea realizării educației incluzive	4.2.1. Realizarea unui cadru unitar și coerent în ceea ce privește evaluarea copiilor cu handicap, precum și a celor cu dificultăți de adaptare școlară, în vederea orientării școlare/profesionale: aprobarea criteriilor de orientare școlară/profesională; stabilirea și utilizarea aceluiași set de instrumente de evaluare de către serviciile de evaluare complexă și comisiile interne de evaluare continuă; realizarea în etape a etalonării instrumentelor de evaluare; achiziționarea și punerea la dispoziția specialiștilor a instrumentelor de evaluare; prevederea unor sancțiuni pentru cei care încalcă legislația privind orientarea școlară etc.	ANPDC și MECT	Serviciile de evaluare complexă din cadrul DGASPC, CPC, ISJ, ONG, universități, organisme internaționale	Trim. IV 2008 Trim. I 2009	Hotărârea Guvernului prin care se reglementează cadrul de evaluare a copiilor cu handicap, precum și a celor cu dificultăți de adaptare școlară, în vederea orientării școlare/profesionale și de stabilire a setului de instrumente de evaluare. Ordin comun de aprobare a instrumentelor de evaluare etalonate
	4.2.2. Elaborarea și aprobarea unei metodologii comprehensive de integrare a copiilor cu handicap în învățământul de masă, cu prevederi referitoare atât la responsabilitățile sistemului de învățământ (evaluarea necesarului de profesori de sprijin și angajarea și formarea lor în etape, formarea cadrelor didactice din școlile de masă în spiritul includerii sociale, modalități de stimulare a școlilor pentru a deveni școli integratoare sau incluzive etc.), precum și ale sistemului de protecție a copilului (servicii și programe de sprijin pentru copiii cu handicap integrați, părinții acestora și părinții celorlalți copii din școlile integratoare sau incluzive, profesorii de sprijin)	ANPDC și MECT	Serviciile de evaluare complexă, CPC, ISJ, ONG, universități	Trim. II 2009	Ordinul comun pentru aprobarea metodologiei
	4.2.3. Diversificarea serviciilor educaționale pentru copiii cu handicap și pentru cei cu dificultăți de adaptare școlară, concomitent cu creșterea numărului de servicii educaționale în școlile de masă, posibilități crescute de învățare la domiciliu pentru cei nedeplasabili și deschiderea învățământului special pentru copiii cu handicap asociat și grav, precum și stabilirea unui sistem clar de identificare și recunoaștere a serviciilor educaționale care sunt oferite de alți furnizori de servicii decât cei din sistemul educațional	MECT	ANPDC, CJ/CLS, ONG	2008—2013	Creșterea anuală a numărului de copii integrați în învățământul de masă, al celor care învață la domiciliu, fiind nedeplasabili, și al celor cu dizabilități asociate și grave integrați în învățământul special
4.3. Promovarea respectării drepturilor copilului în cadrul sistemului educațional	4.3.1. Elaborarea și aprobarea unui ghid privind metodologia de organizare și desfășurare a activităților realizate cu copilul pe durata șederii în internate școlare	MECT și ANPDC	ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Ordinul comun prin care se aprobă ghidul

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori
	4.3.2. Analiza legislației, precum și a programelor educaționale și sociale de susținere a copiilor în învățământul obligatoriu, cu scopul identificării unor soluții ca aceștia să beneficieze de gratuitatea prevăzută de lege în orice situație (se vor analiza inclusiv aspectele legate de uniforme școlare, manualele alternative, rechizitele, fondul clasei, precum și identificarea unor sancțiuni clare în cazul nerespectării legii)	MECT, ANPDC și MMFES	ONG	Trim. IV 2009	Actele normative care reglementează aspectele legate de gratuitatea învățământului obligatoriu
	4.3.3. Armonizarea legislației specifice învățământului cu prevederile Legii nr. 272/2004 și formarea personalului didactic în vederea recunoașterii și semnalării cazurilor de abuz/neglijare/exploatare și includerea în fișele de post ale acestuia a unor atribuții exprese cu privire la această problemă	MECT	ANPDC, organisme internaționale	Trim. III 2009	Acte normative modificate/completate Numărul de cursuri de formare
	4.3.4. Dezvoltarea rețelei de transport școlar	MECT	ANPDC, ISJ, CL/CJ	Trim. III 2008	Numărul de beneficiari ai serviciilor de transport școlar
	4.3.5. Creșterea numărului de clase de alfabetizare și organizarea unor cursuri pentru copiii care au depășit cu mai mult de 2 ani vârsta corespunzătoare clasei	MECT	ANPDC	Trim. III 2008	Numărul de clase de alfabetizare înființate; numărul de beneficiari
4.4. Diversificarea de servicii de informare și orientare școlară și profesională, precum și de dezvoltare a carierei	4.4.1. Promovarea instrumentelor de evaluare a cunoștințelor, abilităților și preferințelor copiilor în școli și în serviciile rezidențiale pentru a iniția cât mai devreme procesul de orientare profesională și vocațională	DGASPC, IS	MECT și ANPDC; ANOFM, universități, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Numărul de copii care au beneficiat de consiliere în vederea orientării profesionale și vocaționale

Rezultate:

- reducerea numărului de copii neșcolarizați și care au abandonat școala pe motive socioeconomice;
- creșterea procentului de copii cu dizabilități și dificultăți de adaptare școlară (re)integrați în învățământul de masă;
- integrarea drepturilor copilului în sistemul și în procesul efectiv de învățământ, așa cum sunt ele prevăzute în Legea nr. 272/2004;
- creșterea capacității copiilor/tinerilor de a lua decizii cu privire la orientarea școlară și profesională și dezvoltarea unei cariere corespunzător calităților și preferințelor exprimate de aceștia.

5. Respectarea dreptului copilului la odihnă și promovarea activităților recreative și culturale

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
5.1. Promovarea acțiunilor care vizează respectarea dreptului copilului la odihnă, precum și a activităților recreative și culturale	5.1.1. Analiza dreptului copilului la odihnă din perspectiva legislației în vigoare și a respectării acestuia în instituțiile destinate protecției, îngrijirii educării și reeducării copiilor	ANPDC	MSP, MECT, MJ, CJ/CLS-DGASPC, ONG	Trim. II 2009	Raportul final privind analiza dreptului copilului la odihnă

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	5.1.2. Modificarea și completarea cadrului legislativ cu privire la dreptul copilului la odihnă în funcție de recomandările raportului final privind analiza dreptului la odihnă	ANPDC	MSP, MECT MJ, CJ/CLS— DGASPC, ONG	Trim. III 2009	Acele normative de modificare și completare a cadrului legislativ cu privire la dreptul copilului la odihnă
	5.1.3. Identificarea bunelor practici privind organizarea și petrecerea timpului liber (organizarea și participarea la spectacole, organizarea de activități de cunoaștere a patrimoniului științific și cultural, tabere, dezvoltarea de hobby-uri, schimburi interculturale etc.) și promovarea acestora de către personal din unitățile preșcolare și școlare, precum și în sistemul de protecție a copilului	MECT, ANPDC și ANT	MCC, DRI, ANR, ISJ, CJ/CLS, CL, cluburile copiilor, ONG, organisme internaționale	2008—2010	Modele de bune practici diseminate
	5.1.4. Pregătirea unui personal specializat pentru animația activităților de timp liber, inclusiv promovarea implicării copiilor/tinerilor în calitate de animatori de grup, voluntari și în activități educative de la egal la egal	ANT, MECT	ANPDC, MCC, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2010	Realizarea modificărilor legislative/administrative necesare; rapoartele finale ale programelor de formare, precum și ale programelor de acțiune
	5.1.5. Sprijinirea inițiativelor care susțin acordarea de burse, premii și distincții pentru promovarea inițiativelor ce au în vedere copiii cu talent artistic/sportiv/cu performanțe în diverse domenii din comunitățile locale prin promovarea responsabilității sociale corporative	MCC și ANT	ANPDC, ONG, organisme internaționale	2008—2013	Numărul de copii din comunitățile locale care au primit burse, premii și distincții

Rezultate:

- diversificarea și adaptarea modalităților de petrecere a timpului liber pentru copii;
- direcționarea educației, în special a celei timpurii, către dezvoltarea la potențial maxim a personalității copilului, a talentelor și abilităților sale fizice și mentale.

6. Monitorizarea drepturilor copilului

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
6.1. Întărirea capacității instituționale a ANPDC în vederea îndeplinirii adecvate a obligațiilor ce îi revin, potrivit actelor normative interne și internaționale, în monitorizarea modului în care sunt promovate, respectate și implementate drepturile copilului	6.1.1. Detalierea atribuțiilor și posibilităților de intervenție ale ANPDC în ceea ce privește evaluarea modului de respectare și a gradului de implementare, de către toate persoanele juridice și fizice, a drepturilor copilului; operaționalizarea mandatului ANPDC, conferit prin lege, în ceea ce privește coordonarea efectivă a activităților de protecție și promovare a drepturilor copilului destinate implementării plene a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului în România	ANPDC	MMFES	2008—2013	Modificarea și completarea actului normativ privind organizarea și funcționarea ANPDC și numărul și pregătirea personalului angajat

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	6.1.2. Publicarea de către ANPDC a unui raport anual referitor la monitorizarea drepturilor copilului	ANPDC	MECT, MSP, MAE, MIRA, MJ, CNA, CNCD, Avocatul Poporului, mass-media, CJ/CLS — DGASPC, ONG, organisme internaționale	Anual	Raportul publicat
	6.1.3. Realizarea unui studiu privind indicatorii utilizați pe plan internațional pentru monitorizarea drepturilor copilului și posibilitatea adaptării acestora pe plan intern	ANPDC	MECT, MSP, MAE, MIRA, institute de cercetare, ONG, organisme internaționale	Trim. II 2009	Studiul
	6.1.4. Întărirea și inițierea extinderii sistemului național informatizat de monitorizare de la nivelul ANPDC pentru a asigura colectarea sistematică a datelor privind toate domeniile acoperite de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, inclusiv prin includerea indicatorilor relevanți pentru măsurarea respectării tuturor drepturilor în acord cu celelalte ministere, autorități și instituții (de exemplu, prin linkuri). Aceste date și noul sistem de monitorizare vor fi utilizate pentru a monitoriza și evalua progresele înregistrate de România în implementarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului	ANPDC	MECT, MSP, MAE, MIRA, CNA, CNCD, Avocatul Poporului, CJ/CLS, ONG, organisme internaționale	2008—2013	Formatul soft și utilizarea acestuia de către ANPDC și celelalte autorități/instituții
	6.1.5. Analiză privind situația actuală în ceea ce privește organizarea și funcționarea completelor/secțiilor pentru minori și familie, avându-se în vedere aspecte care privesc problema spațiilor în care urmează să funcționeze aceste instituții, logistica, recrutarea și formarea magistraților și a grefierilor	ANPDC, MJ	MMFES, MIRA, CSM	Trim. III 2009	Studiul privind organizarea și funcționarea completelor/secțiilor pentru minori și familie
	6.1.6. Crearea unor dispoziții procedurale speciale, diferite de cele aplicabile majorilor, corespunzător standardelor europene în materia respectării drepturilor copilului	MJ, ANPDC	MMFES, CSM	Trim. IV 2009	Modificările și completările aduse Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal, Codului de procedură penală, alte acte normative
	6.1.7. Analiza indicatorilor menționați în planul operațional în vederea identificării nevoii de studii/evaluări rapide pentru stabilirea instrumentelor de monitorizare și evaluare a impactului strategiei	ANPDC	Toți partenerii menționați în planul operațional, organisme internaționale	Trim. I 2009	Lista cu studiile necesare

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	6.1.8. Realizarea studiilor/evaluărilor rapide identificate la pct. 6.1.7	ANPDC	Partenerii identificați cu ocazia analizei menționate la pct. 6.1.7, organisme internaționale	Trim. II 2009	Rapoartele finale ale studiilor
	6.1.9. Realizarea de schimburi de experiență și promovarea modelului reformei în domeniul protecției copilului în celelalte sectoare din sistemul asistenței sociale și în alte țări	ANPDC	MMFES, ANPH, ANPF, ANES, ONG, organisme internaționale	2008—2013	Programe de colaborare cu celelalte instituții din subordinea MMFES și cu omologi din alte țări
	6.1.10. Organizarea unei conferințe naționale privind justiția pentru minori în România	ANPDC	MJ, CSM, MMFES, INM, instanțe judecătorești	Trim. IV 2008	Raportul cu privire la desfășurarea conferinței
6.2. Sprijinirea activităților de implementare a drepturilor copilului	6.2.1. Reglementarea aspectelor legate de gratuitatea consilierii juridice de către SPAS pentru copiii și familiile de pe raza unității administrativ-teritoriale	ANPDC	MIRA, ONG, organisme internaționale	Trim. I 2009	Actul normativ aprobat
	6.2.2. Integrarea dimensiunii de gen în promovarea drepturilor copilului în vederea asigurării egalității de șanse	ANPDC și ANES	MECT, MSP, ONG, organisme internaționale	Trim. II 2010	Acte normative aprobate

Rezultate:

- existența unui sistem național de monitorizare a respectării drepturilor copilului în vederea coordonării eficiente a implementării Convenției ONU cu privire la drepturile copilului în România și redactarea rapoartelor de țară conform art. 44 din convenția menționată;
- creșterea compatibilității informațiilor și experienței României în domeniul protecției speciale a copiilor în raport cu alte țări din regiune.

7. Respectarea dreptului copilului la protecție, prin intervenție multidisciplinară și interinstituțională, împotriva abuzului, neglijării, exploatării și a oricăror forme de violență

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
7.1. Creșterea gradului de conștientizare a populației, în general, și a profesioniștilor, în special, în vederea prevenirii și semnalării/ sesizării cazurilor de abuz, neglijare și exploatare a copilului, inclusiv exploatare sexuală în scop comercial, exploatare prin muncă, trafic de copii, migrație ilegală, violență în familie și alte forme de violență asupra copilului	7.1.1. Promovarea și sprijinirea derulării programelor de prevenire a diverselor forme de abuz, neglijare și exploatare a copilului, inclusiv a traficului de copii și a migrației ilegale, în toate mediile cu care copilul se află în relație: familie, școală, instituții de protecție, locuri de detenție, locuri de muncă, comunitatea în ansamblul său	CJ/CL	ANPDC, MECT, MIRA	2008—2013	Numărul de programe tematice implementate, numărul anual de beneficiari ai acestor programe

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	7.1.2. Realizarea unui studiu privind consecințele separării copiilor de către părinții plecați la muncă în străinătate	ONG	ANPDC, MMFES—DMS, DGASPC, ONG, organisme internaționale	Trim. III 2008	Raportul final al studiului
7.2. Îmbunătățirea, dezvoltarea și diversificarea intervenției și a rețelei de servicii specializate pentru reabilitarea și reintegrarea socială a copiilor victime ale abuzului, neglijării și exploatării copilului	7.2.1. Finalizarea și aprobarea metodologiei-cadru pentru prevenirea și intervenția în echipe multidisciplinare și în rețea interinstituțională în situațiile de abuz, neglijare, exploatare și traficare a copilului	ANPDC	MIRA, MSP, MECT, MJ, ONG, organisme internaționale	Trim. III 2009	Hotărârea Guvernului prin care se aprobă metodologia-cadru
	7.2.2. Încheierea convențiilor de colaborare între instituțiile relevante de pe plan județean în vederea implementării metodologiei-cadru pentru prevenirea și intervenția în echipe multidisciplinare și în rețea interinstituțională în situațiile de abuz, neglijare, exploatare și traficare a copilului	CJ/CLS	MIRA, IJP, ASP, ISJ și alte servicii deconcentrate ale ministerelor și autorităților administrației centrale, DGASPC	Trim. IV 2009	Convenții de colaborare încheiate
	7.2.3. Inițierea programelor de diseminare în rândul profesioniștilor, la nivel național, a metodologiei-cadru pentru prevenirea și intervenția în echipe multidisciplinare și în rețea interinstituțională în situațiile de abuz, neglijare, exploatare și traficare a copilului	ANPDC	MIRA, MSP, MECT, MJ, ONG, organisme internaționale	2009—2010	Numărul de programe inițiate; numărul de profesioniști, pe categorii profesionale
	7.2.4. Actualizarea, finalizarea și aprobarea programei-cadru de formare a echipelor multidisciplinare și interinstituționale pentru prevenirea și intervenția în situațiile de abuz, neglijare, exploatare și traficare a copilului	ANPDC	CNFPA, MECT, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Ordinul secretarului de stat al ANPDC pentru aprobarea programei-cadru
	7.2.5. Promovarea perfecționării personalului instituțiilor semnatare ale convenției de colaborare, care intră în componența echipelor multidisciplinare, prin derularea de programe de perfecționare pentru specialiști	CJ/CLS	MIRA, IJP, ASP și alte servicii deconcentrate ale ministerelor și autorităților administrației centrale, DGASPC, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Cel puțin 500 de specialiști pregătiți la nivel național — date din centralizările ANPDC

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	7.2.6. Ameliorarea condițiilor oferite de serviciile specializate pentru prevenirea și combaterea abuzului, neglijării, exploatării și traficării copiilor, în vederea realizării standardelor minime obligatorii (de exemplu, dotarea serviciilor cu oglindă unidirecțională și echipamente de înregistrare audiovideo)	CJ/CLS	ANPDC, DGASPC, ONG	Trim. I 2010	Raportul anual al ANPDC
	7.2.7. Promovarea și sprijinirea înființării de servicii pentru intervenția specializată în situațiile de abuz, neglijare și exploatare a copilului	CJ/CLS, CL	ANPDC, DGASPC, ONG	Trim. I 2010	Numărul de servicii înființate anual
	7.2.8. Elaborarea și aprobarea metodologiei privind interviuarea/audierea copilului pentru care se propun servicii de prevenire a separării copilului de părinții săi sau servicii pentru realizarea protecției speciale a copilului separat, temporar sau definitiv, de părinții săi	ANPDC	CJ/CLS, DGASPC, serviciile de probațiune, ONG	Trim. IV 2008	Ordinul secretarului de stat al ANPDC
	7.2.9. Elaborarea standardelor minime obligatorii pentru toate serviciile specializate pentru reabilitarea copilului victimă a abuzului, neglijării, exploatării și traficării	ANPDC	ONG, asociații profesionale, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Ordin comun al secretarului de stat al ANPDC, al ministrului internelor și reformei administrative și al ministrului sănătății publice pentru aprobarea standardelor minime obligatorii
7.3. Asigurarea unui cadru legislativ și instituțional unitar pentru prevenirea și combaterea abuzului, neglijării și exploatării copilului, inclusiv a exploatării sexuale în scop comercial, exploatării prin muncă, traficului de copii, migrației ilegale, a torturii, pedepselor crude, inumane sau degradante și altor forme de violență asupra copilului	7.3.1. Îmbunătățirea procedurii speciale care privește ordonanța președințială, pentru punerea în aplicare a art. 94 din Legea nr. 272/2004	MJ	ANPDC, MIRA, CSM	Trim. IV 2009	Actul normativ prin care se aprobă procedura
	7.3.2. Asigurarea completelor de permanență care să judece în urgență cauzele ce privesc copiii care se află în situații de pericol iminent, datorate abuzului și neglijării	CSM	MMFES, ANPDC	Trim. III 2010	Modificarea Regulamentului de ordine interioară a instanțelor de judecată

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	7.3.3. Modificarea Codului de procedură penală în vederea elaborării și aprobării unor proceduri speciale care să garanteze respectarea drepturilor copilului în fața instanței (audiere, evaluare psihologică etc.)	ANPDC, MJ	MMFES	Trim. IV 2009	Codul de procedură penală revizuit
	7.3.4. Asigurarea gratuității eliberării certificatelor medico-legale pentru copiii victime ale abuzului, neglijării și exploatării, inclusiv exploatării sexuale în scop comercial, exploatării prin muncă, traficului, migrației ilegale și altor forme de violență asupra copilului, prin: — realizarea cadrului legal necesar; — prevederea sumelor necesare cu această destinație, în baza situației din anul precedent, în cadrul bugetelor instanțelor judecătorești care solicită aceste expertize	ANPDC, MJ	MJ	Trim. IV 2008	— Actul normativ prin care se aprobă asigurarea gratuității certificatelor medico-legale pentru copiii victime — Linia bugetară specifică în cadrul bugetului MJ cu destinație pentru instanțele judecătorești, reflectată în bugetul de stat aprobat pentru anul 2008
	7.3.5. Reglementarea relației dintre sesizarea obligatorie din partea profesioniștilor care interacționează cu copilul aflat în situație de abuz, neglijare sau exploatare și păstrarea secretului profesional, acolo unde există vid legislativ	ANPDC	MMFES, MECT, MSP, MIRA, MJ	Trim. II 2009	Actul normativ prin care se reglementează relația dintre sesizarea obligatorie și secretul profesional
	7.3.6. Elaborarea și aprobarea unui nou plan național de acțiune pentru prevenirea și combaterea traficului de copii și a exploatării sexuale a copiilor în scopuri comerciale, pentru perioada 2008—2010, corelat cu Strategia națională împotriva traficului de persoane pentru perioada 2006—2010, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.654/2006	ANPDC	Instituțiile membre ale subgrupului privind traficul de copii (Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, MMFES, MECT, MJ, MSP, MAE)	Trim. I 2009	Planul național de acțiune pentru prevenirea și combaterea traficului de copii și a exploatării sexuale a copiilor în scopuri comerciale, pentru perioada 2008—2010, aprobat prin hotărâre a Guvernului
	7.3.7. Elaborarea și aprobarea unui nou plan național de acțiune pentru eliminarea exploatării prin muncă a copiilor, pentru o perioadă începând cu anul 2008	ANPDC	Instituțiile membre ale Comitetului național director pentru prevenirea și combaterea exploatării copiilor prin muncă	Trim. I 2009	Hotărârea Guvernului prin care se aprobă Planul național de acțiune pentru eliminarea exploatării copiilor prin muncă, pentru o perioadă stabilită începând cu anul 2008
	7.3.8. Elaborarea și aprobarea listei cu muncile periculoase pentru copii	IM și ANPDC	Instituții membre ale CNDPCECM, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Hotărârea Guvernului prin care se aprobă lista muncilor periculoase

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	7.3.9. Înființarea unui singur grup interministerial, coordonat de ANPDC, care să gestioneze problematica abuzului, neglijării și exploatării copilului, inclusiv a exploatării sexuale în scop comercial, exploatării prin muncă, traficului de copii, migrației ilegale și altor forme de violență exercitate asupra copilului	ANPDC	MAE, MIRA, MSP, MECT, MJ, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Hotărârea Guvernului prin care se aprobă înființarea, organizarea și funcționarea Grupului interministerial pentru copii
	7.3.10. Organizarea unui seminar la nivel central cu ministerele și autoritățile implicate în prevenirea și combaterea abuzului, neglijării și exploatării copilului, în vederea conștientizării intervenției în echipă multidisciplinară și interinstituțională	MIRA și ANPDC	MSP, MECT, MJ, UNCJR	Trim. I 2009	Raportul seminarului
	7.3.11. Realizarea unui studiu național privind problematica abuzului, neglijării, exploatării și altor forme de violență asupra copilului	ANPDC	MAE, MIRA, MSP, MECT, MJ, ONG	Trim. I 2009	Raportul final al studiului național
	7.3.12. Inițierea măsurilor legislative și administrative conform recomandărilor studiului național privind problematica abuzului, neglijării, exploatării și a altor forme de violență asupra copilului	ANPDC	MAE, MIRA, MSP, MECT, MJ, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Actele normative și alte documente administrative

Rezultat:

• Crearea și dezvoltarea unui sistem unitar, coerent și comprehensiv de prevenire, semnalare/sesizare și intervenție în cazurile de abuz, neglijare și exploatare a copilului, inclusiv exploatare sexuală în scop comercial, exploatare prin muncă, trafic de copii, migrație ilegală, violență în familie și alte forme de violență asupra copilului.

8. Promovarea formării profesionale

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
8.1. Armonizarea sistemelor existente de formare profesională, inițială și continuă, pentru a răspunde cerințelor actuale din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului	8.1.1. Colaborarea dintre ANPDC și sistemele educaționale, al sănătății, formării profesionale a adulților și administrației, în vederea introducerii în legislație a obligativității formării inițiale și continue, în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, a profesioniștilor care interacționează cu copilul (asistenți sociali, medici, asistente medicale, preoți, cadre didactice, juriști, polițiști etc.) și transmiterea programelor-cadru de formare aprobate de ministerele și autoritățile corespunzătoare la ANPDC pentru consultare și recomandări	ANPDC, MECT, MSP, MMFES și MIRA-INA, fiecare minister/instituție pe domeniul său de activitate	CNFPA, CSM, INM	Trim. IV 2010	Protocoale de colaborare între instituțiile centrale implicate
	8.1.2. Introducerea în legislația din domeniul educațional a obligativității formării inițiale, în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, a profesioniștilor care interacționează cu copilul (asistenți sociali, medici, asistente medicale, preoți, cadre didactice, juriști, polițiști etc.) și transmiterea programelor-cadru de formare aprobate de MECT corespunzătoare la ANPDC pentru consultare și recomandări	MECT	ANPDC	Trim. IV 2010	Programe-cadru de formare la nivelul universităților și colegiilor de profil

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	8.1.3. Colaborarea în vederea informării reciproce privind programele educaționale/de pregătire care vizează protecția și promovarea drepturilor copiilor	ANPDC	MECT, MSP, MMFES, CNFPA, MIRA-INA, CSM, INM	Trim. IV 2008	Convenții de colaborare
	8.1.4. Întocmirea unei liste anuale cu programele educaționale/de pregătire pentru copii, părinți, profesioniști care interacționează cu copilul, ce vizează protecția și promovarea drepturilor copiilor	ANPDC	MECT, MSP, MMFES, CNFPA, MIRA-INA, CSM, INM	Trim. IV 2008, ulterior anual	Lista anuală cu programele educaționale care vizează protecția și promovarea drepturilor copiilor
	8.1.5. Redactarea unui raport anual cu privire la derularea programelor educaționale/de pregătire care vizează protecția și promovarea drepturilor copiilor	ANPDC	MECT, MSP, MMFES, CNFPA, MIRA-INA, CSM, INM	Trim. I 2009, ulterior anual în trim. I	Raportul anual cu privire la derularea programelor educaționale care vizează protecția și promovarea drepturilor copiilor
8.2. Crearea unui sistem de formare profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului	8.2.1. Întărirea capacității instituționale a ANPDC în domeniul formării și dezvoltării profesionale în protecția și promovarea drepturilor copilului prin continuarea pregătirii personalului care desfășoară activități directe cu copilul din instituțiile ce furnizează servicii pentru copii	ANPDC	MMFES	Trim. IV 2008	Actele normative care modifică și completează legislația în vigoare. Hotărârea Guvernului privind aprobarea Strategiei naționale sectoriale de formare profesională în domeniul protecției drepturilor copilului
	8.2.2. Inventarierea furnizorilor publici și privați de formare profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului și a programelor educaționale derulate de aceștia, precum și actualizarea sa anuală	ANPDC	MECT, MSP, MMFES, CNFPA, MIRA-INA, CSM, INM, ONG	Trim. I 2009, ulterior actualizare anuală în trim. I	Baza de date cu furnizorii publici și privați de formare profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului
	8.2.3. Înființarea unor centre regionale — publice, public-private, private de formare profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, aflate în coordonarea metodologică a ANPDC	ANPDC	CJ/CLS, DGASPC, ONG	Trim. IV 2009	Primul centru regional funcțional în 2007
	8.2.4. Realizarea și aprobarea unei strategii naționale sectoriale de formare și dezvoltare profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului; strategia de formare va oferi cadrul necesar unei pregătiri adecvate și sistematice, precum și familiarizarea cu drepturile copilului pentru toți profesioniștii care interacționează cu copiii sau iau decizii care îi privesc (inclusiv parlamentari)	ANPDC	MECT, MSP, MMFES, CNFPA, MIRA-INA, CSM, INM, ONG	Trim. IV 2009	Hotărârea Guvernului prin care se aprobă Strategia națională de formare profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului

Rezultat:

- Existența unui sistem național coerent de formare inițială și continuă în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului a profesioniștilor care interacționează cu copilul.

B. Subdomeniu de interes: Prevenirea separării copilului de părinți și protecția specială a copilului separat de părinți**9. Responsabilizarea comunităților locale pentru prevenirea separării copilului de părinți și susținerea familiilor pentru creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii**

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
9.1. Creșterea responsabilității comunității locale în prevenirea separării copilului de familie	9.1.1. Elaborarea unei metodologii de înființare, organizare și funcționare a structurilor comunitare consultative	ANPDC	CJ/CLS, CL, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Ordinul secretarului de stat prin care se aprobă metodologia de înființare, organizare și funcționare a structurilor comunitare consultative
	9.1.2. Actualizarea, finalizarea și aprobarea unei programe-cadru pentru formarea structurilor comunitare consultative	ANPDC	CJ/CLS, CL, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Ordinul secretarului de stat prin care se aprobă programa-cadru pentru formarea structurilor comunitare consultative
	9.1.3. Înființarea structurilor comunitare consultative la nivelul întregii țări și pregătirea acestora în vederea sprijinirii activității de prevenire a separării copilului de familie	CL, CLS	ANPDC CJ/CLS— DGASPC, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Numărul de structuri comunitare consultative înființate
	9.1.4. Reglementarea punerii în practică a atribuției DGASPC de coordonare a activității CL în domeniul protecției drepturilor copilului, inclusiv privind modalitățile concrete de comunicare	ANPDC	CJ/CLS— DGASPC	Trim. III 2008	Actul normativ aprobat
	9.1.5. Încurajarea voluntariatului la nivelul comunităților locale pentru desfășurarea de activități de sprijin al familiilor și copilului în situație de risc, cu precădere în situații de criză	CL, CLS	CJ/CLS — DGASPC, ONG, BOR, organisme internaționale	2008—2013	Numărul de voluntari implicați în activitățile de sprijin
	9.1.6. Promovarea programelor de formare a asistenților sociali/persoanelor cu atribuții în asistență socială la nivelul tuturor comunităților locale cu privire la modul de întocmire a planului de servicii, în baza Ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 286/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea Planului de servicii și a Normelor metodologice privind întocmirea Planului individualizat de protecție	CL	ANPDC, CJ — DGASPC, ONG	Trim. IV 2010	Numărul asistenților sociali/persoanelor cu atribuții în asistență socială angajate și formate la nivelul comunelor
	9.1.7. Înființarea și diversificarea serviciilor de zi	CL	ANPDC, CJ — DGASPC, ONG, BOR, organisme internaționale	2008—2013	Numărul serviciilor de zi înființate

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	9.1.8. Reglementarea finanțării de la nivelul CL/CLS pentru asigurarea protecției drepturilor copilului	ANPDC	CJ	Trim.I 2009	Măsurile legislative/administrative aprobate

Rezultate:

- creșterea capacității autorităților administrației publice locale în asumarea problematicei copiilor din punct de vedere financiar, al profesionalizării resurselor umane și dezvoltării serviciilor în funcție de nevoile specifice identificate;
- reglementarea aspectelor care țin de finanțarea sistemului de prevenire a separării copilului de familie și a sistemului de protecție la nivelul consiliilor județene, al consiliilor locale de la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor, precum și al consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București;
- creșterea numărului de centre de zi și alte servicii de prevenire a separării copilului de părinți, de sprijin al familiilor, înființate la nivelul comunităților locale, în vederea apropierii serviciilor de beneficiari.

10. Continuarea reformei serviciilor sociale pentru copil și familie

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
10.1. Lărgirea parteneriatului public-privat și permanentizarea dialogului cu organizațiile neguvernamentale	10.1.1. Realizarea unei baze permanente de comunicare a ANPDC cu organizațiile neguvernamentale și alte organisme ale societății civile, în special asociații de copii și tineret	ANPDC	Federații ale organizațiilor neguvernamentale și alte federații din domeniu, asociații de copii și tineri	2008—2013	Includerea modalităților de comunicare permanentă cu organizațiile neguvernamentale în documentele interne ale ANPDC, inclusiv în strategia de comunicare
	10.1.2. Organizarea unei conferințe naționale pe tema întăririi parteneriatului public-privat prin contractarea de servicii sociale de protecție a copilului și creșterea în acest mod a accesului, în mod nediscriminatoriu și cu o mai mare transparență, al furnizorilor privați de servicii sociale la fondurile publice, pe baza respectării principiilor etice și a standardelor de calitate în vigoare	ANPDC	UNCJR, CJ/CL, federațiile organizațiilor neguvernamentale, organisme internaționale	Trim. III 2008	Raportul final al conferinței naționale
	10.1.3. Aprobarea cadrului normativ pentru contractarea de servicii sociale pentru copii de către organizațiile neguvernamentale	ANPDC	CJ/CLS, ONG, organisme internaționale	Trim. I 2008	Actul normativ pentru contractarea de servicii sociale pentru copii de către organizațiile neguvernamentale
	10.1.4. Realizarea unui proiect-pilot pentru sprijinirea implementării cadrului normativ pentru contractarea de servicii sociale de protecție a copilului de către organizațiile neguvernamentale	ANPDC și CJ/CLS, CL	ONG, organisme internaționale	Trim. II 2008	Raportul final al proiectului
	10.1.5. Atribuirea de contracte de servicii prin hotărâre a CJ/CLS pe baze competiționale și concurențiale, conform prevederilor cadrului normativ	CJ/CLS, CL	ONG	2008—2013	Numărul de servicii contractate
	10.1.6. Realizarea unui studiu privind costul mediu pe copil pentru fiecare tip de serviciu social pentru copii	ANPDC	CJ/CLS, ONG, organisme internaționale	Trim. I 2008	Raportul final al studiului

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	10.1.7. Stabilirea costului mediu pe copil pentru fiecare tip de serviciu social pentru copii, în baza studiului menționat la pct.10.1.6	ANPDC	MMFES	Trim. II 2008	Actul normativ prin care se aprobă costul mediu pe copil pentru fiecare tip de serviciu social pentru copii
10.2. Creșterea calității serviciilor sociale pentru copil și familie	10.2.1. Armonizarea legislației privitoare la acreditare și licențiere, în acord cu legislația referitoare la inspecție, raportată la standardele minime obligatorii în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului	MMFES, ANPDC și ANPF	CJ/CLS, CL, ONG, ANPH	2008—2013	Actele normative care reglementează aspectele privitoare la acreditare, licențiere și inspecție, modificate și completate
	10.2.2. Finalizarea și aprobarea ghidurilor metodologice de implementare a aplicării standardelor minime obligatorii în domeniul protecției copilului	ANPDC	CJ/CLS—DGASPC, ONG, organisme internaționale	Trim. II 2008	Ordinele secretarului de stat al ANPDC prin care se aprobă ghidurile metodologice
	10.2.3. Elaborarea și aprobarea celorlalte standarde minime obligatorii în domeniul protecției copilului, prevăzute de lege (privind serviciile pentru copilul care săvârșește fapte penale și nu răspunde penal, serviciile pentru copilul care răspunde penal (14—18 ani), centrele destinate protecției și asistenței de urgență a copiilor victime ale traficului), precum și a altor norme, metodologii și proceduri pentru servicii specializate	ANPDC	CJ/CLS—DGASPC, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Actele normative de aprobare
	10.2.4. Elaborarea normelor igienico-sanitare necesare funcționării serviciilor rezidențiale organizate pe model familial (case, apartamente, module) astfel încât să se poată aplica standardele minime obligatorii aprobate în domeniul protecției copilului	MSP	ANPDC, CJ/CLS—DGASPC, ONG	Trim. IV 2008	Actul normativ revizuit
	10.2.5. Diversificarea și specializarea rețelei de asistenți maternali pentru a răspunde nevoilor imediate, de urgență sau unor caracteristici deosebite ale copiilor protejați (copilul 0—2 ani; copilul cu handicap neuropsihomotor și/sau senzorial; copilul cu HIV/SIDA; copii aparținând minorităților naționale; copiii străzii; preluarea în regim de urgență), precum și a rețelei de servicii, programe și activități de sprijin pentru asistenții maternali	CJ/CLS—DGASPC	ANPDC, ONG	Trim. IV 2008	Statistici ANPDC
	10.2.6. Reglementarea statutului familiilor substitutive, altele decât asistentul maternal și familia potențial adoptatoare, precum și al familiei extinse în care se face plasamentul copiilor și al așa-numiților „părinți sociali”	ANPDC	CJ/CLS, ONG	Trim. IV 2008	Acte normative de reglementare

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	10.2.7. Închiderea/restructurarea pe model familial, conform standardelor în vigoare, a instituțiilor de tip clasic	CJ/CLS	ANPDC, DGASPC, ONG	Trim. IV 2008—2013	Numărul instituțiilor de tip clasic închise/restructurate
	10.2.8. Analiza legislației care reglementează organizarea și funcționarea instituțiilor care acordă servicii sociale de creștere, îngrijire și educare a copilului care a săvârșit o faptă penală, dar nu răspunde penal, precum și a instituțiilor în care copiii care răspund penal execută o pedeapsă privativă de libertate, în vederea armonizării conceptelor, a standardelor de calitate și a statutului acestora în relație cu măsurile de protecție specială și a măsurilor care privesc executarea unor pedepse privative de libertate și elaborarea proiectelor de acte normative care reglementează aceste servicii	ANPDC	MECT, MJ, ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Raportul programului

Rezultate:

- creșterea eficienței parteneriatelor centrale și locale, interinstituționale, public—private, inclusiv prin crearea cadrului legal necesar pentru contractarea serviciilor sociale publice pentru copii de către organismele private acreditate;
- creșterea numărului de servicii rezidențiale pe model familial, concomitent cu scăderea numărului instituțiilor de tip clasic, precum și al serviciilor rezidențiale cu un număr peste 100 de copii;
- scăderea duratei de asistare a copiilor în sistemul de protecție specială prin realizarea cadrului legal necesar pentru integrarea copilului separat de familia sa într-un mediu stabil permanent în cel mai scurt timp posibil de la luarea sa în evidență în cadrul sistemului de protecție a copilului;
- scăderea numărului de copii părăsiți de părinți în unitățile sanitare;
- creșterea calității serviciilor prin dezvoltarea sistemului de standardizare, acreditare, licențiere și inspecție;
- existența unei contribuții semnificative din partea ANPDC la asigurarea compatibilității, complementarității și continuumului de servicii pentru copiii și adulții cu dizabilități;
- dezvoltarea și diversificarea serviciilor de tip familial.

11. Protecția grupurilor vulnerabile de copii și tineri care necesită o atenție specială (copiii străzii, copiii delincvenți, copiii cu handicap, HIV/SIDA și boli cronice grave/terminale, tinerii care urmează să părăsească sistemul de protecție)

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
11.1. Crearea unui sistem de monitorizare și control al fenomenului „copiii străzii”	11.1.1 Elaborarea și aprobarea unei metodologii și a unui set de instrumente în vederea respectării dreptului la protecție specială a copiilor străzii fără identitate până la eliberarea documentelor de identitate	ANPDC și MIRA	CJ/CLS — DGASPC, ONG	Trim. IV 2008	Ordinul comun prin care se aprobă metodologia și setul de instrumente
	11.1.2. Elaborarea și aprobarea unor proceduri de identificare care să permită determinarea cât mai corectă a numărului de copii și realizarea integrării intervenției serviciilor sociale stradale și a centrelor de coordonare și informare pentru copiii străzii	ANPDC și MIRA	CJ/CLS — DGASPC, ONG	Trim. IV 2008	Ordinul comun prin care se aprobă metodologia și setul de instrumente
	11.1.3. Realizarea unui studiu național în vederea identificării celei mai adecvate modalități de coordonare a eforturilor din acest domeniu și a modelelor de bune practici în integrarea socială a copiilor străzii. În cadrul studiului se va urmări și realizarea unei cartografieri cu zonele în care se găsesc acești copii, în funcție de sezon și alte variabile	ANPDC	MIRA, CJ/CLS — DGASPC, ONG, organisme internaționale	Trim. I 2008	Raportul final al studiului național

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	11.1.4. Implementarea programului „Inițiativa copiii străzii” în vederea dezvoltării și diversificării serviciilor destinate copiilor străzii și familiilor acestora (centre de zi, centre de consiliere pentru copiii străzii și pentru părinți, adăposturi de zi și de noapte etc.) în acord cu standardele minime obligatorii în vigoare	ANPDC	CJ/CLS— DGASPC, organisme internaționale	Trim. IV 2008	Aproximativ 20 de servicii înființate pentru copiii străzii și familiile acestora
	11.1.5. Realizarea unui sistem de monitorizare a situației și numărului de copii ai străzii în vederea coordonării intervenției specifice și diminuarea fenomenului	ANPDC	CJ/CLS— DGASPC, SPAS	Trim. IV 2008	Date statistice periodice la nivelul ANPDC
11.2. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor și activităților de prevenire a delincvenței juvenile, precum și a celor de reabilitare a copiilor delincvenți	11.2.1. Sprijinirea și promovarea programelor de prevenire a delincvenței juvenile în școli, instituții de tip rezidențial, alte instituții	ANPDC	MIRA, MECT, CL/CJ, OPA	2008—2013	Numărul programelor implementate, numărul anual de beneficiari
	11.2.2. Dezvoltarea rețelei specializate de servicii rezidențiale și centre de zi pentru copilul care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal	CJ/CLS	ANPDC, ONG, organisme internaționale	Trim. II 2009	Numărul de servicii specializate pentru copilul care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal
	11.2.3. Elaborarea și aprobarea unor standarde minime obligatorii privind calitatea îngrijirii copilului în centrele de reeducare și penitenciare	ANPDC și MJ	ONG, organisme internaționale	Trim. IV 2009	Ordinul comun prin care se aprobă standardele minime obligatorii
	11.2.4. Realizarea unui proiect-pilot pentru dezvoltarea unui program/serviciu de monitorizare și sprijin postdetenție, utilizând „tutori de reintegrare” care să colaboreze cu serviciile de probațiune existente și cu serviciile de asistență socială	ANPDC, serviciile de probațiune	MJ, CJ/CLS— DGASPC, ONG, organisme internaționale	Trim. II 2009	Raportul final al proiectului-pilot publicat și diseminat
	11.2.5. Elaborarea și aprobarea unor proceduri de lucru comune pentru serviciile de probațiune și DGASPC, în vederea asigurării protecției copilului care a săvârșit o faptă penală și răspunde penal, dar execută sancțiunea în stare de libertate	ANDPC și MJ	DGASPC, serviciile de probațiune, ONG	Trim. IV 2008	Ordinul comun prin care se aprobă metodologia și setul de instrumente
11.3. Creșterea calității îngrijirii copiilor cu handicap, HIV/SIDA și boli cronice grave/terminale aflați în protecție specială	11.3.1. Închiderea/restructurarea pe model familial a instituțiilor de tip clasic pentru copiii cu handicap (inclusiv copii cu cerințe educative speciale), HIV/SIDA	CJ/CLS	ANPDC, ONG	Trim. IV	Numărul de instituții incluse/restructurate

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	11.3.2. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor specializate pentru copiii cu handicap, HIV/SIDA și boli cronice grave/prognostic limitat aflați în protecție specială (asistenți maternali, centre de zi și de recuperare/ reabilitare, centre de plasament de tip familial)	CJ/CLS	ANPDC, ONG, BOR, organisme internaționale	2008—2013	Numărul de servicii înființate
11.4 Asigurarea complementarității și continuumului de servicii pentru tinerii cu handicap aflați în evidența sistemului de protecție a copilului, în vederea dobândirii abilităților de trai independent și/sau integrării lor socioprofesionale	11.4.1. Realizarea unui studiu la nivel național cu privire la gradul integrării sociale a copiilor și tinerilor cu handicap	ANPDC și ANPH	CJ/CLS—DGASPC, CPC, ONG, organisme internaționale	Trim. I 2009	Raportul final al studiului
	11.4.2. Armonizarea cadrului legislativ din domeniul protecției drepturilor copilului cu cel din domeniul protecției persoanelor cu handicap în sensul asigurării complementarității și continuumului de servicii pentru tinerii cu dizabilități aflați în evidența sistemului de protecție a copilului, în vederea dobândirii abilităților de trai independent și/sau integrării lor socioprofesionale — în baza recomandărilor studiului național	ANPDC și ANPH	CJ/CLS—DGASPC, CPC, ONG	Trim. III 2008	Actele normative aprobate
	11.4.3. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor necesare tinerilor cu handicap care au beneficiat de o măsură de protecție specială și nu își continuă studiile, nu au posibilitatea revenirii în propria familie, fiind confrunțați cu riscul excluderii sociale, în vederea dobândirii abilităților de trai independent și/sau integrării lor socioprofesionale	CJ/CLS	ANPDC, ANPH, ONG	2008—2013	Numărul de servicii nou-înființate pentru tinerii cu handicap
11.5. Sprijinirea integrării socioprofesionale a tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție, precum și a tinerilor care părăsesc sistemul sancționator custodial și a celor aflați în evidențele serviciilor de probațiune	11.5.1. Aplicarea standardelor minime obligatorii privind serviciul de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă	CJ/CLS, ONG, serviciile de probațiune	ANPDC MJ—Direcția de probațiune	2008—2013	Rapoartele de inspecție
	11.5.2. Elaborarea și aprobarea de norme metodologice privind aplicarea prevederilor art. 51 din Legea nr. 272/2004	ANPDC	CJ/CLS și ONG	Trim. IV 2008	Hotărârea Guvernului prin care se aprobă normele metodologice

Obiective operaționale	Activități	Responsabili	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
	11.5.3. Realizarea unui ghid de orientare profesională și de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă	MECT	ANPDC, ONG, organisme internaționale	Trim. III 2008	Ghidul diseminat
	11.5.4. Corelarea activităților desfășurate în cadrul serviciilor pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă din sistemul de protecție specială a copilului cu cele realizate de autoritățile publice și instituțiile care au atribuții privind integrarea socioprofesională a tinerilor după părăsirea sistemului de protecție, a tinerilor care părăsesc sistemul sancționator custodial și a celor aflați în evidențele serviciilor de probațiune, în baza prevederilor strategiei din domeniu, inclusiv prin încheierea unor protocoale de colaborare	CJ/CLS—DGASPC	DMPS, ISJ, AJOFM, ONG, serviciile de probațiune	2008—2013	Protocoale de colaborare. Numărul anual de tineri integrați socioprofesional
	11.5.5. Susținerea acțiunilor de incluziune socială a tinerilor aflați în dificultate și confrunțați cu riscul excluderii profesionale, precum și a tinerilor absolvenți ai instituțiilor de învățământ, inclusiv a celui special, în rândul tinerilor beneficiari ai măsurilor de protecție specială	CJ/CL—DGASPC	AJOFM, serviciile de probațiune	2008—2013	Date statistice ANPDC

Rezultate:

- creșterea numărului de servicii specializate pentru copiii separați de părinți care necesită o atenție specială (copiii străzii, copiii delincvenți, copiii cu dizabilități, HIV/SIDA și cu boli cronice grave/prognostic limitat, tinerii) concomitent cu diversificarea acestor servicii;
- scăderea numărului de copii ai străzii.

Listă abrevieri:

AJOFM	— Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă;	DECP	— Direcția de Evidență Centralizată a Populației;
ANA	— Agenția Națională Antidroș;	DGASPC	— Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului;
ANOFM	— Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;	DMS	— Departamentul pentru Munca în Străinătate;
ANFP	— Agenția Națională pentru Protecția Familiei;	DMPS	— Direcția de Muncă și Protecție Socială;
ANR	— Agenția Națională pentru Romi;	ASP	— Autoritatea de Sănătate Publică;
ANT	— Agenția Națională pentru Tineret;	IJP	— Inspectoratul Județean de Poliție;
ANPH	— Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap;	IM	— Inspectia Muncii;
ANPDC	— Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului;	INA	— Institutul Național de Administrație;
BDCE	— Banca de Dezvoltare a Consiliului European;	INM	— Institutul Național al Magistraturii;
BIM	— Biroul Internațional al Muncii;	ISE	— Institutul de Științe ale Educației;
BOR	— Biserica Ortodoxă Română;	ISJ	— Inspectoratul Școlar Județean;
CJ/CL/CLS	— consiliul județean/consiliul local/consiliul local al sectorului	MIRA	— Ministerul Internelor și Reformei Administrative;
CNA	— Consiliul Național al Audiovizualului;	MAE	— Ministerul Afacerilor Externe;
CNCD	— Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării;	MCC	— Ministerul Culturii și Cultelor;
CNFPA	— Consiliul Național pentru Formarea Profesională a Adulților;	MECT	— Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului;
CPC	— Comisia pentru Protecția Copilului;	MJ	— Ministerul Justiției;
CSM	— Consiliul Superior al Magistraturii;	MMFES	— Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse;
DRI	— Departamentul pentru Relații Interetnice;	MSP	— Ministerul Sănătății Publice;
		ONG	— Organizație neguvernamentală;
		SPAS	— Serviciul Public de Asistență Socială;
		CNDPCECM	— Comitetul național director pentru prevenirea și combaterea exploatarei copiilor prin muncă.

GUVERNUL ROMÂNIEI

H O T Ă R Ă R E
pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare
a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2008
privind gestionarea fondurilor nerambursabile
alocate de la Comunitatea Europeană din Fondul European
pentru Pescuit și a fondurilor de cofinanțare și prefinanțare
alocate de la bugetul de stat

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2008 privind gestionarea fondurilor nerambursabile alocate de la Comunitatea Europeană din Fondul European pentru Pescuit și a fondurilor de cofinanțare și prefinanțare alocate de la bugetul de stat,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2008 privind gestionarea fondurilor nerambursabile alocate de la Comunitatea Europeană din Fondul European pentru Pescuit și a fondurilor de cofinanțare și prefinanțare alocate de la bugetul de stat, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,

Dacian Cioloș

Departamentul pentru Afaceri
Europene,

Aurel Ciobanu-Dordea,

secretar de stat

Ministrul economiei și finanțelor,

Varujan Vosganian

București, 3 septembrie 2008.

Nr. 1.014.

ANEXĂ

N O R M E M E T O D O L O G I C E

de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2008 privind gestionarea fondurilor nerambursabile
alocate de la Comunitatea Europeană din Fondul European pentru Pescuit și a fondurilor de cofinanțare și prefinanțare
alocate de la bugetul de stat

Art. 1. — Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, (M.A.D.R.) prin Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (A.P.D.R.P.), este autorizat să gestioneze contribuția financiară a Comunității Europene și sumele alocate de la bugetul de stat pentru cofinanțarea și prefinanțarea contribuției financiare a Comunității Europene, implicate de Fondul

European pentru Pescuit, definite potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2008 privind gestionarea fondurilor nerambursabile alocate de la Comunitatea Europeană din Fondul European pentru Pescuit și a fondurilor de cofinanțare și prefinanțare alocate de la bugetul de stat.

Art. 2. — (1) M.A.D.R. este obligat să ia toate măsurile necesare în vederea gestionării fondurilor comunitare în concordanță cu Regulamentul (CE) nr. 1.198/2006 al Consiliului Uniunii Europene din 27 iulie 2006 privitor la Fondul European de Pescuit (publicat în JOUE, seria L nr. 223 din 15 august 2006), cu Regulamentul (CE) nr. 498/2007, adoptat de Comisia Europeană în data de 10 mai 2007, care se referă la stabilirea normelor detaliate pentru punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1.198/2006 privitor la Fondul European de Pescuit (publicat în JOUE, seria L nr. 120 din 10 mai 2007), și cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2008, precum și în vederea transferării în conturile A.P.D.R.P., la termenele stipulate în reglementările comunitare și naționale, a sumelor aferente schemelor derulate.

(2) M.A.D.R., prin Direcția generală buget finanțe și fonduri europene (*D.G.B.F.F.E.*), împreună cu A.P.D.R.P., stabilește, prin instrucțiuni aprobate prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, modalitățile de evitare a apariției unor situații care să implice reducerea plăților de către Comisia Europeană.

Art. 3. — Pentru îndeplinirea obligațiilor ce îi revin în legătură cu gestionarea fondurilor nerambursabile, M.A.D.R. respectă și aplică fluxurile financiare stabilite potrivit prezentelor norme metodologice, fluxuri aferente Fondului European pentru Pescuit, denumit în continuare *F.E.P.*

Art. 4. — Contribuția comunitară pentru F.E.P. se face în conformitate cu angajamentele bugetare comunitare și în baza prevederilor Programului Operațional pentru Pescuit (*P.O.P.*), aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. C6664/2007 din 14 decembrie 2007, în conformitate cu prevederile art. 17 din Regulamentul (CE) nr. 1.198/2006 al Consiliului Uniunii Europene din 27 iulie 2006 privitor la Fondul European de Pescuit, publicat în JOUE, seria L nr. 223 din 15 august 2006.

Art. 5. — În derularea procesului de finanțare, cheltuielile aferente F.E.P. se asigură din bugetul aprobat M.A.D.R., de la poziția distinctă denumită „Finanțare F.E.P.”, pentru următoarele:

a) sumele reprezentând cofinanțare din fonduri de la bugetul de stat;

b) sumele necesare asigurării prefinanțării;

c) sumele necesare finanțării cheltuielilor aferente transferului de fonduri din conturile M.A.D.R. în scopul efectuării plăților, respectiv cheltuielile cu diferențele de curs nefavorabile, rezultate din aplicarea cursurilor de schimb leu/euro, practicate de instituțiile financiar-bancare românești, față de cursul leu/euro aferent perioadei, comunicat de Banca Centrală Europeană, ca urmare a operațiunilor de transfer și plată din fondurile comunitare, și cele aferente costurilor bancare rezultate din operațiuni de transfer;

d) sumele necesare acoperirii plății taxei pe valoarea adăugată, aferentă livrărilor de bunuri, prestărilor de servicii și execuției de lucrări, finanțate integral sau parțial din contribuția financiară a Uniunii Europene și/sau din cofinanțarea aferentă, ai căror beneficiari sunt unități administrativ-teritoriale, asociații ale acestora legal constituite și organisme neguvernamentale nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică;

e) sumele aferente achitării unor debite datorate bugetului Uniunii Europene, pentru înregistrarea unor nereguli în procesul de derulare a F.E.P., inclusiv a majorărilor de întârziere ca urmare a nerecuperării la timp de la beneficiari;

f) sumele rezultate din punerea în aplicare a Deciziei de lichidare a conturilor și a Deciziei de lichidare referitoare la conformitate;

g) alte cheltuieli rezultate din derularea procesului de gestionare și utilizare a F.E.P., definite prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, cu avizul ministrului economiei și finanțelor.

Art. 6. — În baza informațiilor furnizate de A.P.D.R.P. referitoare la sumele necesare acoperirii cheltuielilor implicate de F.E.P., potrivit art. 5, D.G.B.F.F.E. din cadrul M.A.D.R. fundamentează bugetul și/sau rectificarea acestuia.

Art. 7. — (1) M.A.D.R., prin D.G.B.F.F.E., deschide conturi în euro și în lei la instituții financiar bancare sau la Trezoreria Statului, prin care se derulează sumele rambursate de Comisia Europeană din F.E.P., astfel încât acestea să permită evidențierea distinctă a plăților și încasărilor aferente F.E.P.

(2) M.A.D.R., prin D.G.B.F.F.E., organizează selecția instituției financiar-bancare prin care se vor derula fondurile, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare, și încheie o convenție în acest sens.

(3) În situația în care M.A.D.R. deschide conturi în euro la Trezoreria Statului, disponibilitățile acestor conturi sunt purtătoare de dobândă. Rata dobânzii și nivelul comisioanelor aferente operațiunilor derulate prin conturile în valută se stabilesc prin convenție încheiată între M.A.D.R. și Ministerul Economiei și Finanțelor (*M.E.F.*).

(4) Pe numele M.A.D.R., ca ordonator principal de credite, se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor financiare determinate de utilizarea fondurilor externe nerambursabile F.E.P., contul 54.04.01.33 „Disponibil din fonduri externe nerambursabile F.E.P.”

(5) Pe numele M.A.D.R., ca ordonator principal de credite, se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor financiare determinate de utilizarea sumelor de la bugetul de stat sau din alte surse stabilite prin acte normative, pentru cofinanțarea F.E.P., contul 54.04.02.33 „Disponibil de la bugetul de stat sau din alte surse pentru cofinanțare F.E.P.”

(6) Pe numele M.A.D.R., ca ordonator principal de credite, se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor financiare determinate de utilizarea sumelor de la bugetul de stat sau din alte surse stabilite prin acte normative, pentru prefinanțarea F.E.P. și în cazul indisponibilității temporare de fonduri externe nerambursabile, contul 54.04.03.33 „Disponibil de la bugetul de stat sau din alte surse reprezentând prefinanțare și fonduri în cazul indisponibilității temporare F.E.P.”

(7) Pe numele M.A.D.R., ca ordonator principal de credite, se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor

financiare determinate de utilizarea sumelor de la bugetul de stat sau din alte surse stabilite prin acte normative, pentru cheltuieli neeligibile, aferente F.E.P., contul 54.04.04.33 „Disponibil de la bugetul de stat sau din alte surse, reprezentând finanțarea unor cheltuieli neeligibile F.E.P.”

(8) Pe numele A.P.D.R.P., ca ordonator terțiar de credite, se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor financiare determinate de utilizarea fondurilor externe nerambursabile F.E.P., contul 54.04.01.33 „Disponibil din fonduri externe nerambursabile F.E.P.”

(9) Pe numele A.P.D.R.P., ca ordonator terțiar de credite, se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor financiare determinate de utilizarea sumelor de la bugetul de stat sau din alte surse stabilite prin acte normative, pentru cofinanțarea F.E.P., contul 54.04.02.33 „Disponibil de la bugetul de stat sau din alte surse pentru cofinanțare F.E.P.”

(10) Pe numele A.P.D.R.P., ca ordonator terțiar de credite, se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor financiare determinate de utilizarea sumelor de la bugetul de stat sau din alte surse stabilite prin acte normative, pentru prefinanțarea F.E.P. și în cazul indisponibilității temporare de fonduri externe nerambursabile, contul 54.04.03.33 „Disponibil de la bugetul de stat sau din alte surse reprezentând prefinanțare și fonduri în cazul indisponibilității temporare F.E.P.”

(11) Pe numele A.P.D.R.P., ca ordonator terțiar de credite, se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor financiare determinate de recuperarea unor debite apărute în gestionarea F.E.P., contul 54.04.05.33 „Disponibil din debite recuperate F.E.P.”

(12) Pe numele A.P.D.R.P., ca ordonator terțiar de credite se deschide la Trezoreria Statului, pentru derularea operațiunilor financiare determinate de utilizarea sumelor de la bugetul de stat sau din alte surse stabilite prin acte normative, pentru plata taxei pe valoarea adăugată aferente livrărilor de bunuri, prestațiilor de servicii și execuției de lucrări, finanțate integral sau parțial din contribuția financiară a Uniunii Europene și/sau din cofinanțarea aferentă, ai căror beneficiari sunt unități administrativ-teritoriale, asociații ale acestora legal constituite și organisme neguvernamentale nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, contul 54.04.04.33 „Disponibil de la bugetul de stat sau din alte surse, reprezentând finanțarea unor cheltuieli neeligibile F.E.P.”

(13) Pe măsura necesităților, M.A.D.R. și A.P.D.R.P. pot deschide, cu avizul M.E.F. și alte conturi de disponibilități analitice în cadrul contului sintetic 54.04 „Disponibil din fonduri externe nerambursabile aferente Politicii Agricole Comune și cofinanțarea/prefinanțarea acesteia”.

(14) Prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, cu avizul M.E.F., se aprobă instrucțiuni pentru stabilirea procedurii de gestionare a fondurilor de prefinanțare și cofinanțare alocate

de la bugetul de stat sau din alte surse stabilite prin acte normative pentru F.E.P.

Art. 8. — (1) A.P.D.R.P. solicită D.G.B.F.F.E. din cadrul M.A.D.R. alocarea de fonduri externe nerambursabile în baza previziunilor fluxurilor de numerar privind plățile, întocmite potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1a).

(2) M.A.D.R., prin D.G.B.F.F.E., transmite Unității de coordonare a relațiilor bugetare cu Uniunea Europeană din cadrul M.E.F. previziunile fondurilor externe nerambursabile, aferente F.E.P., în vederea estimării poziției financiare nete a României în relațiile cu Uniunea Europeană.

(3) M.A.D.R., prin D.G.B.F.F.E., transmite Unității de coordonare a relațiilor bugetare cu Uniunea Europeană situația sumelor rambursate/încasate de la Comisia Europeană, aferente F.E.P., în vederea monitorizării poziției financiare nete a României în relațiile cu Uniunea Europeană.

(4) Pe baza plăților efectuate de A.P.D.R.P., Direcția pentru coordonare a agențiilor de plăți din cadrul A.P.D.R.P. transmite Unității de coordonare a relațiilor bugetare cu Uniunea Europeană copiile declarațiilor de cheltuieli aferente F.E.P., la termenele solicitate de Comisia Europeană.

(5) Pe baza estimărilor comunicate de A.P.D.R.P., Direcția pentru coordonare a agențiilor de plăți din cadrul A.P.D.R.P. transmite Unității de coordonare a relațiilor bugetare cu Uniunea Europeană din cadrul M.E.F., în copie, previziunile sumelor de încasat/rambursat din F.E.P., transmise Comisiei Europene pentru anul în curs și pentru anul următor.

(6) Solicitarea de fonduri pentru finanțarea proiectelor de către A.P.D.R.P. de la D.G.B.F.F.E. din cadrul M.A.D.R. se va face distinct pe axe, pentru fondurile externe nerambursabile acordate de Comisia Europeană, respectiv de la bugetul de stat sau din alte surse stabilite prin acte normative, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1b).

(7) M.A.D.R., prin D.G.B.F.F.E., solicită M.E.F. deschiderea de credite bugetare necesare, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1c).

(8) În termen de 5 zile lucrătoare de la cererea M.A.D.R., M.E.F. deschide creditele bugetare solicitate. M.A.D.R. comunică A.P.D.R.P., printr-o scrisoare de confirmare, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1d), data și suma ce se transferă în conturile de disponibil deschise la Trezoreria Statului.

Art. 9. — (1) În termen de 5 zile lucrătoare de la data alimentării conturilor, A.P.D.R.P. efectuează plățile către beneficiari.

(2) În prima zi lucrătoare după expirarea termenului prevăzut la alin. (1), A.P.D.R.P. va restitui sumele neutilizate în contul din care au fost virate și va notifica în scris M.A.D.R. — D.G.B.F.F.E., potrivit modelului prezentat în anexa nr. 1e).

(3) Anexele nr. 1a)—1e) fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.

AGENȚIA DE PLĂȚI PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ ȘI PESCUIT

Nr. ....../.....

Previziunea fluxului de numerar privind plățile pe trimestrul.....

— lei —

Axe/Măsuri	Luna		Luna		Luna		Total trim.	
	CE	BS	CE	BS	CE	BS	CE	BS
Măsura 1.1. Sprijin public pentru încetarea permanentă a activității navelor de pescuit								
Măsura 1.2. Sprijin public pentru încetarea temporară a activităților de pescuit								
Măsura 1.3. Investiții la bordul navelor de pescuit și selectivitate								
Măsura 1.4. Pescuitul costier la scară mică								
Măsura 1.5. Compensații socioeconomice								
Total Axa 1 — Măsuri de adaptare a flotei de pescuit comunitare								
Măsura 2.1. Investiții productive în acvacultură								
Măsura 2.2. Măsuri de aqua-mediu								
Măsura 2.3. Măsuri de sănătate publică								
Măsura 2.4. Măsuri de sănătate animală								
Măsura 2.5. Pescuit în apele interioare								
Măsura 2.6. Investiții în procesare și marketing								
Total Axa 2 — Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură								
Măsura 3.1. Acțiuni colective								
Măsura 3.2. Protecția și dezvoltarea faunei și florei sălbatice								
Măsura 3.3. Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi								
Măsura 3.4. Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare								
Măsura 3.5. Proiecte-pilot								
Total Axa 3 — Măsuri de interes comun								
Măsura 4.1. Selectarea grupurilor locale								
Submăsura 4.1.a. Sprijin pentru înființarea parteneriatelor public-privat și elaborarea strategiilor locale integrate								
Submăsura 4.1.b. Sprijin pentru implementarea strategiei locale integrate								
Măsura 4.2. Sprijin pentru acțiuni de cooperare între grupurile locale								
Total Axa 4 — Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești								
Măsura 5.1. Asistența tehnică								
Total Axa 5 — Asistență tehnică								
TOTAL:								

Întocmit la data de .....

Vizat Control financiar preventiv propriu

Directorul general al Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit,

.....
(semnătura și ștampila)

AGENȚIA DE PLĂȚI PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ ȘI PESCUIT
Nr. .... / .....

Solicitare de fonduri pentru finanțarea proiectelor

În vederea efectuării plăților către beneficiarii Programului F.E.P. din fonduri publice nerambursabile, în conformitate cu sumele autorizate la plată și cu contractele de finanțare încheiate între beneficiari, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură și Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, vă rugăm să dispuneți alimentarea cu fonduri, reprezentând finanțarea de la Comisia Europeană și bugetul de stat, la proiectele F.E.P.

Subsemnatul, ..., director general al Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, declar prin
(nume, prenume)
prezenta că totalul cheltuielilor eligibile autorizate pentru plata beneficiarilor este:

Axa/Măsura	Lei			Euro		
	Contribuție publică			Contribuție publică		
	Total	CE	BS	Total	CE	BS
1	2	3	4	5	6	7
Măsura 1.1. Sprijin public pentru încetarea permanentă a activității navelor de pescuit						
Măsura 1.2. Sprijin public pentru încetarea temporară a activităților de pescuit						
Măsura 1.3. Investiții la bordul navelor de pescuit și selectivitate						
Măsura 1.4. Pescuitul costier la scară mică						
Măsura 1.5. Compensații socioeconomice						
Total Axa 1 — Măsuri de adaptare a flotei de pescuit comunitare						
Măsura 2.1. Investiții productive în acvacultură						
Măsura 2.2. Măsuri de aqua-mediu						
Măsura 2.3. Măsuri de sănătate publică						
Măsura 2.4. Măsuri de sănătate animală						
Măsura 2.5. Pescuit în apele interioare						
Măsura 2.6. Investiții în procesare și marketing						
Total Axa 2 — Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură						
Măsura 3.1. Acțiuni colective						
Măsura 3.2. Protecția și dezvoltarea faunei și florei sălbatice						
Măsura 3.3. Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi						
Măsura 3.4. Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare						
Măsura 3.5. Proiecte-pilot						
Total Axa 3 — Măsuri de interes comun						
Măsura 4.1. Selectarea grupurilor locale						
Submăsura 4.1.a. Sprijin pentru înființarea parteneriatelor public-privat și elaborarea strategiilor locale integrate						
Submăsura 4.1.b. Sprijin pentru implementarea strategiei locale integrate						
Măsura 4.2. Sprijin pentru acțiuni de cooperare între grupurile locale						
Total Axa 4 — Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești						
Măsura 5.1. Asistența tehnică						
Total Axa 5 — Asistență tehnică						
TOTAL GENERAL:						

Control financiar preventiv propriu
Avizat
Directorul Direcției plăți proiecte

Control financiar preventiv delegat
Șef Serviciu autorizare plăți și recuperare datorii,
.....

Directorul general al Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit,

.....
(semnătura și ștampila)

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
DIRECȚIA GENERALĂ BUGET-FINANȚE ȘI FONDURI EUROPENE
Nr. .... / .....

Solicitare de credite bugetare pentru cofinanțarea/prefinanțarea proiectelor din Programul P.O.P.

În vederea efectuării plăților către beneficiarii Programului P.O.P. din fonduri publice nerambursabile, în conformitate cu sumele autorizate la plată și cu contractele de finanțare încheiate între beneficiari și Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, vă rugăm să dispuneți alimentarea cu credite bugetare, reprezentând cofinanțarea/prefinanțarea proiectelor aferente F.E.P., în sumă totală de.....lei.

Axa/Măsura	Prefinanțare buget de stat (lei)	Cofinanțare buget de stat (lei)	Suma totală (lei)
1	2	3	4
Măsura 1.1. Sprijin public pentru încetarea permanentă a activității navelor de pescuit			
Măsura 1.2. Sprijin public pentru încetarea temporară a activităților de pescuit			
Măsura 1.3. Investiții la bordul navelor de pescuit și selectivitate			
Măsura 1.4. Pescuitul costier la scară mică			
Măsura 1.5. Compensații socioeconomice			
Total Axa 1 — Măsuri de adaptare a flotei de pescuit comunitare			
Măsura 2.1. Investiții productive în acvacultură			
Măsura 2.2. Măsuri de aqua-mediu			
Măsura 2.3. Măsuri de sănătate publică			
Măsura 2.4. Măsuri de sănătate animală			
Măsura 2.5. Pescuit în apele interioare			
Măsura 2.6. Investiții în procesare și marketing			
Total Axa 2 — Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură			
Măsura 3.1. Acțiuni colective			
Măsura 3.2. Protecția și dezvoltarea faunei și florei sălbatice			
Măsura 3.3. Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi			
Măsura 3.4. Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare			
Măsura 3.5. Proiecte-pilot			
Total Axa 3 — Măsuri de interes comun			
Măsura 4.1. Selectarea grupurilor locale			
Submăsura 4.1.a. Sprijin pentru înființarea parteneriatelor public-privat și elaborarea strategiilor locale integrate			
Submăsura 4.1.b. Sprijin pentru implementarea strategiei locale integrate			
Măsura 4.2. Sprijin pentru acțiuni de cooperare între grupurile locale			
Total Axa 4 — Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești			
Măsura 5.1. Asistența tehnică			
Total Axa 5 — Asistență tehnică			
TOTAL:			

Întocmit
Direcția buget-finanțe
Director

Direcția financiar-contabilitate
Director

Direcția generală buget-finanțe și fonduri europene
Director general,

.....
(semnătura și ștampila)

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
DIRECȚIA GENERALĂ BUGET-FINANȚE ȘI FONDURI EUROPENE

Nr. .... / .....

CONFIRMAREA TRANSFERULUI FINANȚĂRII PUBLICE NERAMBURSABILE

Către: Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
Domnului director general .....

(nume, prenume)

Ca urmare a Solicitării de fonduri pentru asigurarea finanțării publice nerambursabile pentru schemele de plată/proiectele finanțate din F.E.P., transmisă la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale cu nr. .... din data de ....., vă informăm că a fost aprobată suma totală de ..... lei, astfel: finanțare de la Comisia Europeană .....lei, cofinanțare de la bugetul național ..... lei, prefinanțare de la buget național ..... lei.

Suma menționată va fi transferată în data de ..... de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în conturile deschise la Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București.

Director general,

.....

(semnătura și ștampila)

AGENȚIA DE PLĂȚI PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ ȘI PESCUIT

Nr. .... / .....

Confirmarea restituirii finanțării publice nerambursabile reprezentând sume neutilizate

Către: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Direcția generală buget-finanțe și fonduri europene
Domnului director general .....

(nume, prenume)

Ca urmare a solicitării fondurilor pentru asigurarea finanțării publice nerambursabile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional de Pescuit (P.O.P.), transmisă de la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale cu nr. .... din data de ....., vă informăm că a fost utilizată suma totală de ..... lei, astfel: finanțare de la Comisia Europeană .....lei, cofinanțare de la bugetul de stat ..... lei, prefinanțare de la bugetul de stat ..... lei.

Suma totală rămasă neutilizată este de ..... lei, cu următoarea componență: finanțare de la Comisia Europeană ..... lei, cofinanțare de la bugetul de stat ..... lei, prefinanțare de la bugetul de stat ..... lei.

Suma totală rămasă neutilizată va fi transferată în data de ..... de către A.P.D.R.P. în conturile M.A.D.R. din care s-au efectuat plățile, deschise la Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București.

Directorul general al Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit,

.....

(semnătura și ștampila)

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI EGALITĂȚII DE ȘANSE

ORDIN

pentru modificarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 340/2001

Având în vedere Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, și Hotărârea Guvernului nr. 381/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse,

ministrul muncii, familiei și egalității de șanse emite următorul ordin:

Art. I. — Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 340/2001, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 10 mai 2001, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— **La capitolul B „Pensii” secțiunea VI „Referitor la calculul pensiilor (Secțiunea a 6-a capitolul IV din lege)”**, după **paragraful al doilea al punctului 26 se introduce un nou paragraf, cu următorul cuprins:**

„Beneficiari ai art. 78 alin. (8) din lege sunt și persoanele pensionate pentru limită de vârstă în temeiul art. 47 alin. (2) din lege.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul muncii, familiei și egalității de șanse,
Paul Păcuraru

București, 4 septembrie 2008.
Nr. 547.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul de vânzări și informare, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.411.58.33 și 021.410.47.30, fax 021.410.77.36 și 021.410.47.23
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 283787